

Katarsis pojedzie na Eurowizję. Black Biceps na czwartym miejscu »10

Czy czeka nas wojna? Hipotetycznie to jest możliwe »12-13

Rzeczny port na Łukiszkach »16-17

Narkotyki w paczkach pocztowych »18

Litwa obchodziła 107. „urodziny”. Przebrzmiewał ciężar sytuacji międzynarodowej

Fot. Dainius Labutis, ELTA

W dniu 16 lutego Litwa obchodziła 107. rocznicę podpisania Aktu Przywrócenia Niepodległości. Choć są to uroczystości z zasady radosne, sytuacja geopolityczna nakreśliła akcenty przemówień. „Państwo zaczyna się od idei. Rodzi się i rośnie w głowach ludzi” — podkreślał prezydent Gitanas Nausėda. »6-7

Konferencja w Monachium: „Relacje się pogorszają” »8-9

A. Krzyżanowski „Wilk”. Bohater Wileńszczyzny »14-15

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. nac.:
Brigitta Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: Vš „Kurier Wileński“

Druk: Vš „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2023”, ogłoszonego przez
Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy
autorów i nie mogą być utożsamiane z
oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa
Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie” im.
Jana Olszewskiego.

Sąd nie zezwolił Jarosławowi Wołkonowskiemu zapisać nazwiska ze znakiem diakrytycznym

Anna Pieszko

Od ponad 30 lat prawie nic się nie zmienia — od kilku dekad Polacy, obywatele Litwy, dochodzą w sądach prawa do zapisywania swego oryginalnego imienia i nazwiska. Ostatnia decyzja Sądu Najwyższego z 13 lutego stanowi, że obywatel Litwy Jarosław Wołkonowski ma prawo do pisania w dokumentach osobistych imienia i nazwiska z literą „w”, ale nie może używać litery „ł” ze znakiem diakrytycznym.

Sąd Najwyższy podkreślił, że obecnie obowiązujące przepisy pozwalają obywatelom kraju na zapisywanie swojego imienia i nazwiska literami alfabetu łacińskiego, ale bez znaków diakrytycznych, których nie ma w alfabecie litewskim. Oznacza to, że, zapisując nazwiska w dokumentach, można używać liter takich jak „w”, „x” czy „q”, ale liter takich jak „ł” czy „ń” — już nie.

JAROSŁAW WOŁKONOWSKI: TO DYSKRYMINACJA I SEGREGACJA

— Tę decyzję sądu można skomentować jednym słowem: hańba. Obywatelce Litwy, która wyszła za mąż, w 2021 r. sąd pozwolił wpisać w dokumencie w swoim nazwisku literkę „s” — w uzasadnieniu wskazane zostało, że nazwisko łączy rodzinę. Precedens użycia znaków diakrytycznych w nazwiskach obywateli Litwy już został stworzony. Takich obywateli jest dużo więcej. Moje nazwisko, które nosił mój pradziadek, dziadek, ojciec, również łączy rodzinę, więc dlaczego nie mogę go przywrócić? Argumentacja sądu jest

dla mnie całkowicie nie do przyjęcia. Jest to łamanie prawa, dyskryminacja i segregacja. Dyskryminacja, ponieważ jedni korzystają z tego prawa, a inni nie, a segregacja, ponieważ oddzielono odrębną grupę obywateli, którym nie pozwala się na użycie żadnego znaku diakrytycznego — oburza się w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jarosław Wołkonowski.

Z LITERKĄ „Ł” W NAZWISKU... PRZEZ 1,5 ROKU

Należy przypomnieć, że Sąd Dzielnicowy decyzją z 1 czerwca 2022 r. przyznał Jarosławowi Wołkonowskiemu prawo do zapisania imienia i nazwiska z literą „ł” i „w”. To prawo posiadał przez 1,5 roku, zanim 28 grudnia 2023 r. Sąd Konstytucyjny tego prawa nie odwołał, uznając, iż prawo nie przewiduje innej możliwości, jak tylko zapisywanie imion i nazwisk w dokumentach osobistych alfabetem łacińskim bez znaków diakrytycznych.

— Przez 1,5 roku nosiłem nazwisko „Wołkonowski” z literką „ł”, byłem tak zapisany we wszystkich rejestrach. Używałem poprawnej wersji nazwiska czy to na portalu e-zdrowie, czy to rezerwując parking. Nie zdarzyło się, żeby gdzieś był problem z zapisem literki „ł”. Czyli wbrew temu, co się mówi, są techniczne możliwości do zapisania literki ze znakiem diakrytycznym. Również w Litewskiej Narodowej Bibliotece Martynasa Mažvydasa figuruję jako autor publikacji naukowych z literką „ł” i podwójnym „w” w nazwisku i nie ma w tym żadnego technicznego problemu — wskazuje.

Dr hab. Jarosław Wołkonowski, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, jest zarejestrowany w ORCID, międzynarodowym systemie identyfikacji autorów prac naukowych z całej Europy.

— W ORCID mam swój identyfikator, 12-cyfrowy numer. Problem polega na tym, że mam około 100 publikacji, które są pod nazwiskiem Wołkonowski z „ł” i podwójnym „w”. Nie mogę zamieścić swych publikacji w rejestrze, ponieważ system nie pozwala zamieścić ich pod moim oryginalnym nazwiskiem. Będę odwoływać się w tej sprawie, bo jest to ewidentnie łamanie prawa obywatela. Dlaczego z powodu nienormalnego prawa litewskiego mam zmieniać swoje rodowe nazwisko? Prawa człowieka są ponad stworzonymi przeszkodami. Odbieram to jako przymusową lituanizację — podkreśla.

Postanowienie Sądu Najwyższego Litwy jest ostateczne i nie podlega odwołaniu.

— Teraz będę odwoływać się do Międzynarodowego Trybunału Praw Człowieka. Mam cztery miesiące na złożenie odwołania i obowiązkowo to zrobię — zapowiada Jarosław Wołkonowski.

Na Litwie od początku maja 2022 zaczęła obowiązywać ustawa o pisowni nazwisk nielitewskich, w tym polskich, w litewskich dokumentach tożsamości, która zezwoliła na pisownię w imionach i nazwiskach obywateli liter „w”, „x” i „q”, liter podwójnych oraz dwuznaków. Mimo to wielu Polaków nie skorzystało z tego prawa, ponieważ nie mogą zapisać w dowodach liter ze znakami diakrytycznymi. ■

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Sikorski o konferencji w Monachium: zostanie ona „zapamiętana na długo”

Polskie wydatki na obronność dają nam tytuł do domagania się uczestnictwa w kręgach decyzyjnych — stwierdził w Monachium szef MSZ Radosław Sikorski. Minister poinformował również, że w czasie konferencji dwukrotnie spotkał się ze specjalnym wysłannikiem USA ds. Ukrainy i Rosji gen. Keithem Kelloggim.

Podsumowując 61. Monachijską Konferencję Bezpieczeństwa, Sikorski powiedział, że zostanie ona „zapamiętana na długo”. Szef polskiego MSZ podkreślił, że podczas konferencji aż dwukrotnie spotkał się ze specjalnym wysłannikiem USA ds. Ukrainy i Rosji gen. Keithem Kelloggim. „Raz jako Polska i drugi raz w formacie jego spotkania z najważniejszymi krajami UE” — wskazał Sikorski. Jak dodał, spotkał się również

z szefami dyplomacji Kanady, Egiptu, Czech i kilku innych państw.

Wśród ważnych punktów konferencji Sikorski wskazał przemówienie wiceprezydenta USA J.D. Vance’a oraz oświadczenie szefowej KE Ursuli von der Leyen „o tym, że poluzowane zostaną okowy dyscypliny budżetowej, co pozwoli państwom europejskim wydać więcej pieniędzy na obronność”.

„Z tego spotkania będą wyciągnięte wnioski dla polityki europejskiej. Po pierwsze — mam nadzieję — takie, że Europa wreszcie zacznie wydawać więcej na obronność. 23 sojuszników już wydaje w tym roku 2 proc. PKB na obronność, ale to była dobra podstawa w czasach pokoju, a teraz mamy czasy wojny i musimy pójść wyżej” — zaznaczył Sikorski.

Dodał, że Polska stawiana jest w tej kwestii jako wzór do naśladowania. „My od 20 lat wydajemy 2 proc., a ostatnio znacznie więcej — i to daje nam tytuł do (...) domagania się uczestnictwa w kręgach decyzyjnych” — ocenił.

Według Sikorskiego, „twardy sygnał, jaki odbieramy z tej konferencji jest taki, jak powiedział prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski z głębi tragedii wojennej swojego kraju, że Europa musi zacząć traktować swoje bezpieczeństwo poważnie”. „Mam nadzieję, że to wreszcie zrozumieją wszyscy polscy politycy, że wybór w Europie jest między Brukselą a Moskwą. I mam nadzieję, że już nikt nie będzie miał złudzeń, bo Ukraina mówi to wiedząc co mówi” — podkreślił Sikorski.

■ PAP

Imieniny

18 lutego

Alberta, Aleksandra, Antoniego, Bernadety, Flawii, Franciszka, Gertrudy, Heladii, Klaudiusza, Konstancji, Lucjusza, Maksyma, Marcina, Symeona, Wilhelma

19 lutego

Alwara, Arnolda, Bonifacego, Gawina, Henryka, Jerzego, Juliana, Konrada, Leoncjusza, Łucji, Marceli, Tulusza, Walerego

Cytat dnia

„Ponad 100 tys. ludzi pozostało bez dostaw ciepła po ataku rosyjskiego drona na Mikołajów na południu Ukrainy; Rosjanie walczą przeciwko zwykłym ludziom. To zwykłe ukraińskie miasto, zwykła infrastruktura cywilna. Nie ma to nic wspólnego z walkami i sytuacją na froncie, co po raz kolejny dowodzi, że Rosjanie walczą przeciwko naszemu narodowi, przeciwko życiu w Ukrainie. Tak nie postępuj ci, którzy naprawdę chcą przywrócić pokój i przygotować się do negocjacji” — napisał na portalach społecznościowych prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski.

Liczba dnia

472 mln euro podatków zapłaciły w 2024 działające na Litwie startupy. To o 18 proc. więcej niż w roku 2023. Najwięcej podatków zapłacił startup Vinted — 38 mln euro.

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych sposobem objazdowym w rejonie wileńskim będzie odbywać się 3 razy w roku

Samorząd Rejonu Wileńskiego od ponad 10 lat organizuje odbiór odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych od mieszkańców metodą objazdu.

Dla wygody mieszkańców, od tego roku odbiór tych odpadów będzie odbywał się częściej – 3 razy w roku. Obecnie trwa rejestracja na wiosenną zbiórkę odpadów.

Według wicemera Samorządu Rejonu Wileńskiego dr Danuty Narbut, od 2013 r. Samorząd zapewnia mieszkańcom możliwość bezpłatnego i wygodnego pozbycia się dużych i niebezpiecznych odpadów bytowych. Aby zachęcić mieszkańców do właściwego ich utylizowania, od tego roku odbiór wyżej wymienionych odpadów będzie odbywał się nie dwa razy, jak dotychczas, lecz trzy razy w roku.

„Widzimy duże zainteresowanie ludzi właściwym usuwaniem odpadów wielkogabarytowych, dlatego będziemy nadal promować właściwą segregację odpadów, zwiększając częstotliwość ich odbioru. Zachęcam mieszkańców do skorzystania z możliwości bezpłatnego oddawania tych odpadów – wystarczy wypełnić wniosek, a spółki komunalne przyjadą do Państwa domu, aby je odebrać. Im więcej odpadów zostanie zebranych, tym mniej będzie ich w lasach, w pobliżu zbiorników wodnych i innych miejsc, gdzie nie powinno ich być” – mówi wicemera dr Danuta Narbut.

Od tego roku odbiór odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych metodą objazdową będzie realizowany w trzech etapach:

Etap I: luty – kwiecień;

Etap II: lipiec – sierpień;

Etap III: wrzesień – październik.

Obecnie jest ogłoszona rejestracja na wiosenną zbiórkę odpadów, która potrwa do 28 lutego. Odbiór odpadów zaplanowano od 12 marca do 10 kwietnia.

Mieszkańcy, chcący oddać wyżej wymienione odpady, muszą do 28 lutego br. skontaktować się ze

Zwracamy uwagę, że odpady budowlane i rozbiórkowe (pochodzące z remontów mieszkań i porządkowania gospodarstw domowych) nie są odbierane metodą objazdu. Tego typu odpady są przyjmowane bezpłatnie od mieszkańców w punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych.

spółką komunalną zgodnie z terytorium świadczenia usług:

ZSA „Nemenčinės komunalninkas” – gminy Awizenie, Bezdan, Bujwidze, Dukszy, Mejszagoła, Niemenczyn, Niemenczyn miasto, Podbrzezcie, Rzesza, Suderwie, Sużan, Zujuny

lub

ZSA „Nemėžio komunalninkas” – gminy Czarny Bór, Kowalczuki, Ławaryszki, Mariampol, Miedniki, Mickuny, Niemież, Pogiry, Rudomino, Rukojnie, Szaterniki.

Zwracając się, należy złożyć wniosek w dowolnej formie, który musi zawierać dane kontaktowe, dokładny adres, skąd należy odebrać ww. odpady oraz ilość i rodzaj planowanych do odebrania odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

Wniosek do spółki komunalnej można wysłać pocztą elektroniczną, drogą pocztową, rejestracja odbywa się również telefonicznie.

Kontakty:

ZSA „Nemenčinės komunalninkas”, tel. +370 5 238 1157, e-mail: atliekos@nemenkom.lt

ZSA „Nemėžio komunalninkas”, tel. +370 65 267 693, e-mail: atliekutvarkymas@nkom.lt

Zwracamy uwagę, że właściciele nieruchomości położonych na terenach wspólnot ogrodni-

czych muszą skontaktować się z przewodniczącym wspólnoty ogrodniczej, który wskaże miejsce odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych, gdyż przewoźnicy nie mają możliwości dojazdu do każdego gospodarstwa ogrodowego.

Pracownicy spółek komunalnych będą sporządzać listy mieszkańców chętnych do oddawania odpadów. Odbiór odpadów będzie odbywał się według ustalonej trasy. Przed dotarciem do posiadaczy odpadów, przewoźnicy skontaktują się z mieszkańcami telefonicznie.

Harmonogram odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych zostanie ogłoszony na początku marca.

Przypominamy, że podczas akcji zbierania odpadów od mieszkańców odbierane będą odpady wielkogabarytowe: stare meble i sprzęty (stoły, łóżka, materace, krzesła, komody itp.), domowy sprzęt hydrauliczny oraz odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwie domowym, w tym ogniwa galwaniczne, lakiery, farby, odpady rozpuszczalnikowe, produkty chemii gospodarczej, akumulatory.

Zwracamy uwagę, że odpady budowlane i rozbiórkowe (pochodzące z remontów mieszkań i porządkowania gospodarstw domowych) nie są odbierane metodą objazdu. Tego typu odpady są przyjmowane bezpłatnie od mieszkańców w punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Informacje o godzinach otwarcia tych placów oraz przyjmowanych odpadach można znaleźć na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego: <https://vrsa.lt/komunalinis-ukis/402>

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

KULTURA Nagrody BAFTA otrzymały „Conclave” i „The Brutalist”

„Conclave”, thriller o Watykanie oraz „The Brutalist”, opowieść o imigrantach — otrzymały w niedzielę 16 lutego po cztery nagrody Brytyjskiej Akademii Sztuk Filmowych i Telewizyjnych (BAFTA). „Conclave” wyreżyserowane przez Edwarda Bergera, opowiadające o intrygach i zakulisowych negocjacjach związanych z wyborem nowego papieża, zdobyło nagrodę BAFTA dla najlepszego filmu. Odbierając nagrodę, Berger powiedział, że film powstawał siedem lat i złożył hołd brytyjskiemu scenarzystcie Peterowi Straughanowi oraz Ralphowi Fiennessowi, który zagrał główną rolę. Amerykański filmowiec Brady Corbet, reżyser filmu „The Brutalist”, otrzymał nagrodę BAFTA dla najlepszego reżysera, podczas gdy główna gwiazda filmu, zdobywca Oscara — Adrien Brody grający węgierskiego architekta żydowskiego pochodzenia, który przeżył Holokaust i uciekł do USA, został uznany za najlepszego aktora.

KULTURA Startowały przygotowania do Festiwalu Piosenki Uczniowskiej

Organizatorzy ogłosili, że rozpoczęły się przygotowania do Festiwalu Piosenki Uczniowskiej 2026, w którym udział weźmie ponad 20 tys. osób. Oczekuje się, że tysiące dzieci i młodzieży w wieku szkolnym będą śpiewać, tańczyć i bawić się podczas wydarzenia, które ma powrócić na duże sceny Wilna po dziesięcioletniej przerwie. „Na 500 dni przed festiwalem, który odbędzie się w dniach 3-6 lipca 2026 r., przygotowania są bardzo zaawansowane. Obejmie on całą Litwę, a udział w nim wezmą tysiące uczniów i nauczycieli — razem stworzymy festiwal, który nikogo nie pozostawi obojętnym” — powiedziała Raminta Popovienė, minister edukacji, nauki i sportu. Według Dainiusa Numgaudisa, dyrektora Narodowej Szkoły Artystycznej im. M.K. Čiurlionisa,

która organizuje Litewski Festiwal Piosenki Uczniowskiej, program będzie składał się z głównych wydarzeń tradycji festiwalu: Wieczoru Zespołów, Dnia Tańców i Dnia Piosenki.

ZASIŁKI Świadczenie z tytułu narodzin dziecka wyniesie 980 euro?

Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy proponuje zwiększenie jednorazowego świadczenia z tytułu narodzin dziecka z 770 euro do 980 euro od 2026 r. Ostateczna decyzja zostanie podjęta przez Radę Ministrów. O opinię do ministerstwa zwrócił się Sejm, który w ubiegłym roku przyjął do rozpatrzenia poprawki do ustawy o zasiłkach na dzieci zaproponowane przez socjaldemokratę Gintautasa Paluckasa. Zakładają one zwiększenie „pułapu” zryczałtowanego zasiłku rodzinnego z 11 do 20 podstawowych świadczeń socjalnych (BSI). Ministerstwo proponuje inną opcję — podniesienie pułapu do 14 BSI, czyli 980 euro (43 proc.). Według ministerstwa, gdyby świadczenie zostało zwiększone do 20 BSI, w przyszłym roku wyniosłoby 1 400 euro.

POMOC Polska przeznaczy ok. 730 tys. euro na projekty na Litwie

Warszawa przekaże w tym roku 3 mln zł (730 tys. euro) na rozwój pięciu projektów na Litwie. Jest to przewidziane w projekcie „Infrastruktura Polonijna 2025” złożonym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Finansowanie będzie kontynuowane dla czterech trwających projektów, w tym remontów, budowy i innych prac w Gimnazjum im. Konstantego Parczewskiego w Niemenczynie i Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie, przedszkola w Białej Wacie i Muzeum Adama Mickiewicza. Wybór projektów odbywa się co roku, a finansowanie zawsze zapewniają litewskie

instytucje, samorządy i fundusze Unii Europejskiej. Konsul Zbigniew Ciosek powiedział BNS, że w tym roku największą kwotę otrzyma Wileńskie Gimnazjum im. Szymona Konarskiego. Rozbudowa szkoły i budowa hali sportowej będą kosztować 700 tys. zł (168 tys. euro) w 2025 r., ale szkoła otrzyma łącznie 5,3 mln zł (około 1,27 mln euro) w ciągu najbliższych trzech lat.

WILNO Wyjątkowość stolicy podczas tworzenia Ministerstwa Regionów

Ponieważ rząd planuje utworzenie Ministerstwa Regionów, mer Wilna Valdas Benkunskas ma nadzieję, że wyjątkowość stolicy nie zostanie zapomniana, podczas gdy mer Kowna mówi, że na Litwie jest zbyt wiele ministerstw i zbyt wielu biurokratów, więc warto byłoby porozmawiać o ich zmniejszeniu. „Chciałbym, aby stolica miała wyraźną wyjątkowość w Ministerstwie Regionów i polityce regionalnej, nie w tym sensie, że chcemy być lepsi od innych, ale powinniśmy mieć odrębne podejście do stolicy, z jej naturalnie pojawiającymi się potrzebami, wyzwaniem i wyjątkowością, co jest naturalne w porównaniu z innymi miastami i regionami” — powiedział Benkunskas dla BNS. Dodał, że ważne jest, aby ministerstwo rozumiało różne potrzeby, sytuacje i problemy różnych regionów.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf.wł.; Fot. Josvydas Elinskas, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Litwa obchodziła 107. rocznicę państwowości. Nausėda: „Państwo zaczyna się od idei, rośnie w głowach ludzi”

W Wilnie i innych miastach Litwy odbyły się uroczystości związane z obchodami 16 lutego — Dnia Odrodzenia Państwa Litewskiego. W wypowiedziach polityków przebrzmiewało akcentowanie momentu dziejowego, w którym znajduje się Litwa, także w kontekście rosnącego zagrożenia ze strony neoimperialnej Rosji.

MARSZ TYSIĘCY MŁODYCH LUDZI

Obchody rozpoczęły się rano na placu Katedralnym, gdzie zgromadziły się tysiące uczniów i młodzieży z Wilna i całej Litwy. Młodzi ludzie przemaszerowali na cmentarz na Rossie symboliczną „Litewską Drogą Państwową” — upamiętniając wydarzenia prowadzące do odzyskania niepodległości.

Mer Wilna Valdas Benkunskas w swoim przemówieniu podkreślił znaczenie pamięci historycznej i jedności narodowej.

„Po raz dziewiąty, 16 lutego, spotykamy się właśnie tutaj, aby przypomnieć, jak 107 lat temu (...) największe umysły i osobowości naszego kraju szły tymi ulicami Wilna. Szli nie wiedząc, co się stanie, ale szli wiedząc, czego chcą

i do czego dążą (...), wolnej i silnej Litwy” — powiedział Benkunskas.

Uczestnicy marszu, niosąc flagi Litwy i swoich szkół, maszerowali przy brzmieniu różnych pieśni patriotycznych i bębnow. Uczniowie mówili, że przyszli na marsz, aby uczcić wolność Litwy i świętować „urodziny” kraju.

Uroczyste marsze młodzieży rozpoczęły się w 2016 r. i stały się tradycją w stolicy.

W Wilnie odbył się także marsz narodowców litewskich. Pochód, który rozpoczął się wieczorem przy pomniku Jonasa Basanavičiusa, ruszył w kierunku placu Łukiskiego. Uczestnicy nieśli flagi Litwy, flagi z Pogonią oraz pochodnie.

Uczestnik marszu z Olity Gintaras, podkreślił, że pamięć o niepodległości Litwy była w jego rodzinie przekazywana z pokolenia na pokolenie. „Dorastałem w rodzinie więźniów politycznych i podczas świąt śpiewaliśmy hymn narodowy, oczywiście po cichu, żeby sąsiedzi nie słyszeli” — wspominał.

Co ciekawe, w pochodzie narodowców wziął udział także Ghańczyk Prince. Pracuje jako kierow-

ca autobusu na Litwie. Postanowił być częścią wydarzeń 16 lutego. „Przyszedłem, ponieważ chcę doświadczyć tego wydarzenia” — powiedział Prince.

Marsz został zorganizowany przez organizację młodzieżową Pro Patria. od 2018 r. odbywa się w Wilnie, podczas gdy wcześniej odbywał się w Kownie.

Vytautas Sinica, jeden z liderów marszu i poseł na Sejm RL z ramienia partii Zjednoczenie Narodowe, powiedział, że marsz ma również podtekst polityczny — ma nie tylko upamiętnić Dzień Przywrócenia Niepodległości Państwa, ale także zwrócić uwagę na problemy polityki migracyjnej i obrony narodowej. „Marsz ma również przesłanie polityczne, że musimy zachować litewskość Litwy. Masowa imigracja jest kontekstem, który każe nam przypomnieć, że to nie jest sprawa oczywista. Drugim akcentem jest obrona. Żyjemy w kontekście konferencji monachijskiej, (...) podejmowane są brzemienne w skutkach decyzje. Europa i Litwa będą musiały wybrać, jak zapewnić zachowanie swojej państwowości” — powiedział Sinica dla agencji BNS.

7.>>

W oficjalnej ceremonii tradycyjnie podniesiono flagi wszystkich krajów bałtyckich — Litwy, Łotwy i Estonii
Fot. Dainius Labutis, ELTA

6.>>

Na obchodach obecna była też grupa uczestników z transparentem z napisem „Intermarium”. Obok napisu widniały flagi wolnej Białorusi, Litwy, Ukrainy, Łotwy, Polski i Estonii. Intermarium, tłumaczone jako Międzymorze, to idea silnego związku państw „od morza do morza” — czyli od Bałtyku do Morza Czarnego. Transparent miał dwa napisy, po litewsku i białorusku (łacinka). Treść tożsama: „Intermarium — bezpieczeństwo i siła naszych narodów”.

ŻYCZENIA Z ZAGRANICY

Litwa doczekała się życzeń także z zagranicy. Życzenia złożył m.in. papież Franciszek. Według kancelarii prezydenta RL, w swoich życzeniach prezydent USA Donald Trump docenił wysiłki Litwy, aby przeznaczyć 4 proc. produktu krajowego brutto na obronność, podczas gdy prezydent Francji Emanuel Macron z zadowoleniem przyjął „doskonałe i żywe stosunki dwustronne” oraz sukces litewskiego sezonu we Francji, a także podkreślił zaangażowanie Francji w bezpieczeństwo regionu bałtyckiego.

Prezydent Łotwy Edgars Rinkēvičs życzył Litwie „słonecznego żywota” — podczas gdy prezydent Estonii Alar Karis podkreślił, że współpraca między Litwą a Estonią jest bliższa niż kiedykolwiek w dziedzinie obronności, energetyki, gospodarki i innych.

WYSTĄPIENIA POLITYKÓW

Podczas oficjalnych uroczystości — z podniesieniem flag wszystkich krajów bałtyckich, czyli Litwy, Łotwy i Estonii — prezydent Litwy Gitanas Nausėda mówił o wyzwaniach geopolitycznych oraz konieczności wzmacniania państwowości. „Surowe warunki się pogłębiają. Nie mogąc przez chwilę odetchnąć, państwo litewskie umacnia się jak diament. Wspierając jedność, coraz więcej inwestujemy w nasze bezpieczeństwo. Nadal obserwujemy, walczymy i wygrywamy” — mówił Nausėda podczas ceremonii.

Na wieczornym pochodzie widoczny był transparent dotyczący Intermarium, czyli idei Międzymorza. Fot. Dainius Labutis, ELTA

Odnosił się do zakończonego niedawno odłączania się Litwy i krajów bałtyckich od BRELL, posowieckiej sieci energetycznej z Rosją. „Zaledwie kilka dni temu świętowaliśmy naszą niezależność energetyczną. Wraz z Łotwą i Estonią na stałe odłączyliśmy się od systemu elektroenergetycznego kontrolowanego z Moskwy. Dziś wszystkie drogi są dla nas otwarte. Idźmy więc dalej naprzód z odwagą. Przekażmy miłość do ojczyzny naszym dzieciom i wnukom. Żyjemy i pracujemy dla dobra Litwy” — podkreślał prezydent. „Państwo zaczyna się od idei. Rodzi się i rośnie w głowach ludzi. Pozostaje tam, przekazywana z pokolenia na pokolenie” — na koniec zaznaczył lider państwa.

Głos zabrał także przewodniczący Rady Najwyższej-Sejmu Restytucyjnego Litwy prof. Vytautas Landsbergis, który podkreślał, że kraj to większa korzyść niż z pojedynczej posiadłości. „Uświadammy sobie, że naszą twierdzą, naszym zamkiem, w którym zbieramy się lub nie, bronimy się i wygrywamy lub nie, są nasze relacje, nasze braterstwo i nasze wzajemne wsparcie. Miłość do kraju jest większa niż korzyści z pojedynczej farmy czy posiadłości. Z tej miłości pochodzi i pasuje słowo »siła« — nie pięści, ale serca” — powiedział Landsbergis.

ZNACZENIE 16 LUTEGO

Święto 16 lutego upamiętnia wydarzenia z 1918 r., kiedy Rada Litwy (Taryba) proklamowała w Wilnie przywrócenie niepodległego państwa litewskiego, opartego na zasadach demokratycznych. Jednym z sygnatariuszy aktu był Stanisław Narutowicz, brat pierwszego prezydenta Polski, Gabriela Narutowicza.

Litwa odzyskała realną suwerenność kilka miesięcy później, gdy wraz z końcem I wojny światowej udało się sformować rząd oraz utworzyć instytucje państwowe.

Niepodległość Litwy została przerwana w czerwcu 1940 r., kiedy kraj został zajęty przez Związek Sowiecki. Litwa przyjęła ultimatum sowieków i stała się częścią Związku Sowieckiego.

LITWINI W POLSCE

Obchody Dnia Odrodzenia Państwa Litewskiego świętowali również Litwini w Polsce, zwłaszcza w Puńsku, Sejnach i Suwałkach. Zgromadzeni przed Domem Kultury Litewskiej w Puńsku odśpiewali hymn narodowy i złożyli kwiaty przy Pomniku Odzyskania Niepodległości. ■

Opr. A.K. na podst. BNS, inf.wł., mat.pras., KW

Konferencja bezpieczeństwa w Monachium: relacje transatlantyckie się pogorszają

Antoni Radczenko

Andrzej Puksztu sądzi, że mamy do czynienia z nową rzeczywistością, a małe kraje powinny więcej uwagi poświęcić swemu bezpieczeństwu.

„Jestem bardzo wdzięczny wszystkim europejskim politykom, którzy zabrali głos i potwierdzili wartości i zasady, których bronią” — ze wzruszeniem powiedział w minioną niedzielę, 16 lutego, Christoph Heusgen, przewodniczący konferencji.

SŁOWA WICEPREZYDENTA

Konferencja, która odbyła się w Monachium w dniach 14-16 lutego, w szczególności była poświęcona wojnie w Ukrainie i przyszłym negocjacjom pokojowym. Europejskich polityków zbulwersowały słowa wiceprezydenta USA Jamesa Davida Vance'a. Amerykański polityk zarzucił europejskim partnerom, że odchodzą od swych wartości, m. in. tłumiąc wolność słowa oraz demokrację. „Zagrożenie, o które najbardziej się martwię w kontekście Europy, to nie Rosja, to nie Chiny, to nie żaden inny zewnętrzny aktor. To, o co najbardziej się martwię, to zagrożenie z wewnątrz, odwrót Europy od niektórych z jej najbardziej podstawowych wartości, wartości dzielonych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki” — powiedział wiceprezydent.

Słowa Vance'a skrytykował minister obrony Niemiec Boris Pistorius. „Energicznie sprzeciwiam się wrażeniu, które pozostawił wiceprezydent Vance, że w naszej demokracji prześladowane są mniejszości i że zmusza się je do milczenia. Wiemy nie tylko, przeciwko komu bronimy naszego kraju, ale także, o co walczymy — o demokrację, wolność słowa, państwo prawa i godność każdego człowieka” — powiedział polityk.

Konferencja bezpieczeństwa w Monachium pokazała pewną rozbieżność interesów pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Unią Europejską.

Europa potrzebuje USA, ale USA też potrzebują Europy — oświadczył prezydent Litwy Fot. Robertas Dačkus, lrp.lt

BLIŻSZA EUROPA NIŻ CHINY?

Kancelarz Olaf Scholz zarzucił wiceprezydentowi USA, że wtrąca się w kampanię wyborczą suwerennego kraju.

— Relacje między Stanami Zjednoczonymi a Unią Europejską nie zapowiadają się różowo. Nie sądzę jednak, że dla Donalda Trumpa Chiny lub Rosja będą bliższe niż Europa. Stosunki euroatlantyckie zbyt daleko zaszły i Amerykanie nie zgodzą się umieścić Europy gdzieś w ostatnich szeregach relacji międzynarodowych. Tym niemniej, musimy stwierdzić, że relacje się pogarszają. W tym również stosunki handlowe. Wszystko wskazuje na to, że w najbliższym czasie obie strony będą wprowadzały nowe cła — komentuje sytuację dla „Kuriera Wileńskiego” Andrzej Puksztu, politolog i historyk z Uniwersytetu Witolda Wielkiego.

Minister spraw zagranicznych RP Radosław Sikorski podkreślił w trakcie konferencji, że Europa powinna traktować poważnie własne bezpieczeństwo.

— Europa zostaje sama, jeśli chodzi o kwestie bezpieczeństwa lub obrony. Mamy więc do czynienia z nową sytuacją geopolityczną. Co to oznacza dla małych krajów, jak Litwa? Przede wszystkim małe kraje muszą same zadbać o obronę i bardziej postawić na współpracę wewnątrz Unii Europejskiej. Jest jasne, że będzie mniej pomocy i mniej opieki ze strony Stanów Zjednoczonych — dzieli się opinią Puksztu.

DALEKO IDĄCE WNIOSKI

Nasz rozmówca zaznaczył, że sytuacja rozwija się dynamicznie, dlatego trudno jest na tym etapie prognozować, w którym kierunku się potoczy.

— Europa sygnały z Waszyngtonu odczytała w ten sposób, że Ameryka raczej wycofuje się z Europy. Kraje europejskie są zdane na siebie, na współpracę wewnątrz Unii Europejskiej.

8.>>

Dokładnie jeszcze nie wiem, jak będzie wyglądało wycofywanie się Ameryki z Europy. Być może Amerykanie będą chcieli wycofać część wojska. Wojsko amerykańskie stacjonuje w Polsce, w Niemczech i w minimalnym zakresie też na terenie Litwy. Trzeba pamiętać przy tym, że wkład Ameryki, wojskowy i finansowy, w NATO jest ogromny — dodaje politolog.

Prezydent Gitanas Nausėda podczas konferencji prasowej w rozmowie z LRT stwierdził, że decyzja o zwiększeniu finansowania obrony przez Litwę jest dobrze odbierana przez partnerów po obu stronach Oceanu Atlantyckiego. „Nie dawajmy zbyt dużego znaczenia dla oddzielnych wydarzeń z konkretnych dni i nie wyciągamy daleko idących wniosków. Jestem przekonany, że teraz Europa potrzebuje USA, ale USA też potrzebują Europy. Nawet jeśli w trakcie retorycznych wypowiedzi odnosimy inne wrażenie. Musimy być cierpliwi i robić to, do czego się zobowiązaliśmy i czego przez długie lata nie robiliśmy” — powiedział prezydent.

ROZMOWY POKOJOWE

Politolog sądzi, że Unia Europejska jest w stanie zadbać o własne bezpieczeństwo, jeśli będzie

robić większe nakłady finansowe na bezpieczeństwo.

— Prezydent Francji Emmanuel Macron już od dawna mówił, jeszcze za pierwszej kadencji Trumpa, o potrzebie stworzenia europejskiej armii i wzmocnienia przemysłu zbrojeniowego. Zresztą przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen powiedziała, że nie ma innej drogi, jak większe finansowanie wojska i bezpieczeństwa wewnątrz Unii Europejskiej — konkluduje Andrzej Pukszo.

Dzisiaj (18 lutego) mają odbyć się w Arabii Saudyjskiej rozmowy w sprawie zakończenia wojny w Ukrainie między Rosją a USA. Na negocjacje nie zostali zaproszeni ani prezydent Ukrainy, ani politycy europejscy. „To dziwne, że spotkanie odbywa się w takim formacie, nim zostały przeprowadzone konsultacje z partnerami strategicznymi. O ile pamiętam, Rosja nie jest partnerem strategicznym” — skomentował sytuację Wołodmyr Zełenski.

Monachijska Konferencja Bezpieczeństwa jest organizowana nieprzerwanie od 1963 r. Jest to spotkanie z udziałem szefów państw oraz rządów, organizacji międzynarodowych, przedstawicieli sił zbrojnych oraz nauki, społeczeństwa obywatelskiego, biznesu i mediów. ■

BMW jeździło po lodzie

W nocy, w poniedziałek 17 lutego, we wsi Sakūčiai w rejonie Szylokarczmy (lit. Šilutės rajonas) strażacy musieli w nocy holować zepsute BMW z zalanej i zamrożonej łąki.

Departament Straży Pożarnej i Ratownictwa powiedział BNS, że zgłoszenie o samochodzie jadącym po lodzie, który zapadł się i utknął, otrzymano w poniedziałek ok. godz. 1 w nocy. Okazało się, że BMW prowadził nieletni urodzony w 2008 r., który nie posiadał prawa jazdy. Towarzyszyło mu dwóch mężczyzn, urodzonych w 1991 i 1999 r. Kierowca jak i właściciel pojazdu odpowiadają prawnie.

Według policji, pasażerowie BMW nie odnieśli obrażeń i byli trzeźwi. Jednak jeden strażak został ranny i zabrany do szpitala na badania.

Nausėda ujawnił stosunek do związków partnerskich. Prezydent Gitanas Nausėda ujawnia w książce, która ukaże się w lutym, że nie popiera Ustawy o związkach partnerskich.

Po raz pierwszy głowa państwa wyraziła jasne stanowisko w sprawie projektu omawianego w Sejmie, a wcześniej powiedział, że poprze projekt, który nie jest sprzeczny z konstytucyjną koncepcją rodziny.

„Jeśli chcemy zająć się kwestią związków osób tej samej płci, musimy zająć się nią w inny sposób. Nie poprzez rodzinę czy jednostkę rodzinną, która de facto staje się analogią rodziny, a do tego zmierza ustawa o związkach partnerskich, ale np. poprzez instytucję bliskiego związku” — mówi głowa państwa w książce „Prezydent Gitanas Nausėda: z bliska” autorstwa Laimy Lavastė. Artykuł 38 Konstytucji stanowi, że „rodzina jest fundamentem społeczeństwa i państwa” oraz że „małżeństwo jest zawierane za wolną zgodą mężczyzny i kobiety”.

Opr. A.K. na podst. BNS, inf.wł.

Relacja między Stanami Zjednoczonymi a Unią Europejską nie zapowiadają się różowo — sądzi Andrzej Pukszo. Fot. Marian Paluszkiwicz

Katarsis zaprezentuje Litwę na Eurowizji. Black Biceps na czwartym miejscu

Honorata Adamowicz

Wśród tegorocznych finalistów krajowych eliminacji znalazł się też polsko-litewski zespół Black Biceps. Zespół z Niemenczyna zajął czwarte miejsce.

„TO BYŁO TRUDNE WYZWANIE”

— Wszystko było super. Teraz już po wszystkim czujemy taką lekkość, euforię. Przez trzy miesiące tej pracy, tego szykowania, wyczerpaliśmy się. To było trudne wyzwanie, zarówno emocjonalnie, jak i fizycznie. Teraz mamy takie poczucie, że już wreszcie się skończyło, że wreszcie możemy sobie działać dalej, możemy tworzyć dalej piosenki i oczywiście dalej rozwijać się. Podczas eliminacji czuliśmy, że jesteśmy w ramach tej Eurowizji i nie mogliśmy działać dalej w kierunku, w którym chcieliśmy, ale musieliśmy dostosowywać się do formatu konkursu — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dzieli się wrażeniami Witalij Walentynowicz, lider i wokalista zespołu Black Biceps.

Spśród pięciu programów selekcyjnych do finału przeszły dwa, które otrzymały najwięcej punktów od jury i publiczności, jednak Litewskie Narodowe Radio i Telewizja (LRT), które organizuje sekcję, skorzystało ze swojego prawa i wystawiło dwóch wykonawców, którzy nie zakwalifikowali się do finału — wokalistkę Liepę oraz grupę Black Biceps, którzy wcześniej zyskali ogromne sympatie widzów.

UDANY DEBIUT

— Z wyników cieszymy się bardzo, ponieważ naprawdę udało się nam zebrać dużo głosów i trafić do trójki zespołów, które zebrały najwięcej głosów. Jesteśmy naprawdę bardzo zadowoleni i trudno uwierzyć, że udało się nam wytrwać. To był nasz debiut na Eurowizji, a trafić do finału — to już wielkie zwycięstwo.

W maju zespół Katarsis będzie reprezentował Litwę w 69. Konkursie Piosenki Eurowizji w Bazylei piosenką „Tavo akys”.

Alternatywny zespół rockowy Katarsis zwyciężył w superfinale litewskich eliminacji do konkursu Eurowizji Fot. Orestas Gurevičius, ELTA

Konkurowaliśmy naprawdę z bardzo doświadczonymi artystami, którzy mieli o wiele większą bazę fanów niż my. Dla nas Eurowizja to bardzo fajna podróż, dużo nam dała. Dzięki niej dokształciliśmy się, wyszlifowaliśmy brzmienie naszej muzyki, odnaleźliśmy swój styl. Teraz już wiemy, w którym kierunku musimy dalej działać — zaznacza Witalij Walentynowicz.

BLACK BICEPS O ZWYCIĘZCACH

O prawo występu w międzynarodowym konkursie piosenki, który w tym roku odbędzie się od 13 do 17 maja w szwajcarskiej Bazylei, w sobotę rywalizowali także: NOY (który wykonał piosenkę „Just Take Me on a Date”), GØYA („After Storm”), Liepa („Ar Mylētum”), Gebrasy („Whole”), Amoralu („Freedom”), Anyanya („Running Out of Time”), Justė Baradulinaitė („Tired”), Petunija („I saldu mu”), Sophie Ali („The Bluest Bell”), Lion Ceccah („Drobė”) i zespół Black Biceps („Visaip man reik”).

— Zwycięzcy przekazywali całkiem inne emocje niż my, to było

oczywiste. Tym niemniej, sądzimy, że są warci tego zwycięstwa. Poza sceną trochę rozmawialiśmy z nimi. Są zamknięci, prawdziwi introwertycy, ale po finale udało się z nimi bardzo fajnie porozmawiać, sami do nas podeszli. Powiedzieli wówczas, że szkoda, że nie trafiliśmy do superfinału. Dla nas to było bardzo miłe z ich strony — dodaje lider zespołu Black Biceps.

Katarsis to alternatywny zespół rockowy, który zyskał sławę w 2020 r. wraz z wydaniem swojej pierwszej piosenki „Vasarą galvoj minoras”. Zespół składa się z wokalisty Lukasa Radzevičiausa, basistki Emiliji Kandratavičiūtė, gitarzysty Alana Brasa i perkusisty Jokūbasa Andriulisa.

Litwa po raz pierwszy wzięła udział w Konkursie Piosenki Eurowizji w 1994 r., kiedy to Ovidijus Vyšniauskas zajął ostatnie miejsce z piosenką „Lullaby of My Love” i nie zdobył żadnych punktów. Największym osiągnięciem Litwy było zajęcie szóstego miejsca w konkursie w 2006 r., które wygrał zespół LT United z piosenką „We Are the Winners”. ■

Idy Teatralne '25: („Nie)znana” i „Tu mówi Szwejk” w Teatrze na Pohulance

Spektakl („Nie)znana” w Teatrze na Pohulance w ramach Festiwalu Idy Teatralne '25 to historia krótkiego, a jakże bogatego życia Marylin Monroe. Życie tej wielkiej i ciekawej kobiety wielokrotnie opisywano i ekranizowano w całym świecie. Tym razem jej historia zostanie zaprezentowana w formie spektaklu muzycznego w wykonaniu Justyny Stankiewicz, wysmienitej aktorki Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie w reżyserii Lili Kiejzik na scenie Teatru na Pohulance 4 kwietnia o godz. 19.00. Bilety w BILLETAL.IT lub rezerwacja telefoniczna +37065264613

Poznajcie los najbardziej znanej aktorki amerykańskiej, jej życie wewnętrzne a razem strachy i niedole tej pięknej kobiety... Czy Marylin Monroe to tylko ikona seksualności i elegancji? Czy w jej życiu kryły się także ból, samotność i tragedia? Monodram „(Nie)znana” to opowieść o aktorce, która zmagająca się z trudami życia, a na ekranie jawiła się jako uśmiechnięta i pełna gracji.

W roli tytułowej: Justyna Stankiewicz
Reżyseria: Lila Kiejzik

Scenariusz: Sławomir Gaudyn

Światła i dźwięk: Krzysztof Tankielun i Mirosław Tabero

Scenografia: Edward Kiejzik

Produkcja: Polski Teatr „Studio” w Wilnie, 2019

Partnerzy: Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego” — Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie

Bilety: <https://www.bilietai.lt/lit/renginiai/teatras/drama/monospektaklis-nezinoma-pagal-marilyn-monroe-uzrasus-459829/>

A 23 kwietnia o 18.00 na małym scenie Wileńskiego Teatru Starego, dawniej Teatru na Pohulance, Polski Teatr „Studio” w Wilnie zaprezentuje kultowy monodram „Tu mówi Szwejk” w reżyserii Sławomira Gaudyna wg powieści Jaroslava Haška „Przygody dzielnego wojaka Szwejka”. W roli tytułowej: Edward Kiejzik. Monodram został oparty na tekstach powieści o dzielnym wojaku Szwejku – jednym z najbardziej znanych

w świecie utworów literatury czeskiej (doczekał się tłumaczenia na prawie 60 języków świata).

Sztuka ukazująca bezsens wojny i karykaturalność stosunków panujących w wojsku potrafiła

zająć i rozbawić widza. „Edwardowi Kiejzikowi udało się doskonale wcielić się w postać legendarnego Józefa Szwejka z Królewskich Vinohradów w Pradze, który w swym życiorysie miał takie doświadczenie zawodowe jak handel psami. Poprzez swe służbowe przygody jako adiutanta kapitana Łukasza pokazał groteskowość służby i absurdalność wojny” – napisał o tym spektaklu Jonas Vaitkus.

Bilety: https://www.bilietai.lt/lit/renginiai/teatras/drama/monospektaklis-cia-kalba-sveikas-pagal-jhaseka459858/fbclid=IwY2xjawIa675leHRuA2Fl-bQIxMAABHZ02HIhp4DlFHa_7tbBVo-EUIvinBBzjv-E4vqOiFtUe3u4FqctRJ4y-b1A_aem_vEJvcBjJPfOaJP2ID4MSdQ
lub +3705264608

Wykonanie: Edward Kiejzik

Scenariusz: wg Jaroslava Haška

Reżyseria: Sławomir Gaudyn

Produkcja: Polski Teatr „Studio” w Wilnie

Partnerzy: Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego” — Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Inf. Polski Teatr „Studio” w Wilnie

IPST WILNO 65

IDY TEATRALNE '25

CENA 10-15€

► [NIE]ZNANA ◀

MONODRAM NA PODSTAWIE ZAPISKÓW MARILYN MONROE

4 Kwiecień 2024 godzina 19.00

W roli tytułowej: JUSTYNA STANKIEWICZ

REŻYSERIA: LILA KIEJZIK SCENARIUSZ: SŁAWOMIR GAUDYN

PRODUKCJA: POLSKI TEATR STUDIO W WILNIE CHOREOGRAF: MARTA INGAUNE

Wileński Teatr Stary - Dawny Teatr na Pohulance

ul. Basanavičiūna 13, Wilno

bilietai.lt

Czy czeka nas wojna?

Hipotetycznie to możliwe

Czy za pięć lat Europę czeka wojna z Rosją? Ekspert ds. wojskowości Egidijus Papečkys twierdzi, że takiej możliwości nie można wykluczyć i nie warto zawsze doszukiwać się logiki w działaniach Kremla.

Antoni Radczenko

Wywiad wojskowy Danii nie wykluczył, że w ciągu pięciu lat, jeśli wojna w Ukrainie w ten lub inny sposób zostanie zakończona, Rosja będzie w stanie zaatakować kraje europejskie. „Gdy wojna ustanie lub zostanie zamrożona, Rosja będzie mogła uwolnić znaczne zasoby militarne i tym samym zwiększyć swoje zdolności wojskowe i stanowić bezpośrednie zagrożenie dla państw NATO” – podano w raporcie.

Duński wywiad sądzi, że po zakończeniu działań wojennych w Ukrainie, po sześciu miesiącach Rosja będzie mogła pozwolić sobie na wojnę regionalną z jednym ze swoich sąsiadów. W tym przypadku państwa NATO są wykluczone. Po dwóch latach potencjał Rosji może wzrosnąć na tyle, że będzie mogła zagrozić kilku państwom bałtyckim. „Rosja za około pięć lat przygotowana będzie na wojnę na dużą skalę na kontynencie europejskim” – podkreślono w dokumencie.

TERAZ TO SAMOBÓJSTWO

Czy Rosja po pięciu latach, kiedy nie udało się w ciągu trzech lat pokonać Ukrainy, będzie w stanie uderzyć w kraje NATO? – Zaczniemy od tego. Nie warto szukać logiki. Rozpoczęcie pełnowymiarowej wojny z Ukrainą również było nielogiczne, ale Rosja ją rozpoczęła. Jakie są przesłanki do tego, aby po kilku latach Rosja rozpoczęła nową wojnę w Europie? Na Kremlu rozumieją, że rozpoczęcie wojny z NATO w danej chwili, byłoby samobójstwem. Szans na zwycięstwo nie ma żadnych. Natomiast ewentualność upadku reżimu jest bardzo duża. Oni jednak mają nadzieję, że po pięciu latach

■ Straszyć wojną społeczeństwo na pewno nie trzeba – mówi Gintautas Paluckas

Każdego roku portal Global Firepower publikuje raport, gdzie są oceniane siły wojsk poszczególnych krajów świata. Z opublikowanego na początku 2025 r. raportu wynika, że niezmiennie na szczycie listy są trzy państwa: USA, Rosja, Chiny. Polska znalazła się na 21. miejscu.

zmieni się system bezpieczeństwa światowego. Czyli NATO i UE ulegną osłabieniu. Bo widzimy przywódców europejskich, którzy w żaden sposób nie chcą dołożyć się do wzmocnienia wspólnego bezpieczeństwa – powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” Egidijus Papečkys, ekspert ds. wojskowości i historyk wojenny.

Ekspert sądzi, że jeśli powstanie przychylna dla Rosji sytuacja, to będzie mogła rozpocząć pewne działania zaczepne.

– Czy Rosja mogłaby zastosować prowokacje względem na przykład krajów bałtyckich? Hipotetycznie tak, gdyby zostały osłabione UE i NATO. Na zasadzie, że państwa bałtyckie zostałyby zostawione na pastwę losu. Wówczas Rosja mogłaby podjąć się pewnych działań. To nieobowiązkowo musi być okupacja. Trzeba pamiętać, że Rosja teraz stara się wzmocnić swój sektor wojskowy. Jaki jest cel Rosji? Celem Rosji jest wzmocnianie swych wpływów na obszarach postsowieckich. Czy Rosja jest w stanie na tyle wzmocnić swoją siłę, aby podjąć się tego typu operacji? Tego nie wiemy, ale musimy pamiętać, że trakcie wojny technologie wojskowe rozwijają się znacznie szybciej, niż w czasie pokoju. Moim zdaniem raport duńskiego wywiadu był skierowany przede wszystkim do kierownictwa politycznego, że mamy do czynienia z czymś takim i musimy odpowiednio zareagować.

12.>>

Kiedy badałem odtajnione dokumenty NATO z czasów zimnej wojny, to tam jasno widać, że NATO przewyższa siły bloku sowieckiego na każdym szczeblu. Tym niemniej, to nie oznacza, że zagrożenie nie istnieje i musimy być do niego gotowi – podkreślił ekspert i historyk.

REAKCJA LITWY

Premier litewskiego rządu Gintautas Paluckas w ubiegłym tygodniu oświadczył, że nie warto panikować. „Straszyć społeczeństwo na pewno nie trzeba. Nikt nas w ciągu 6, czy nawet w ciągu 12 miesięcy nie jest w stanie zaatakować. Na sprawy obrony musimy patrzeć poważnie. Tu z pewnością ważna jest rola NATO oraz USA. Rozmowy trwają. Europa powinna odrobić pracę domową” – powiedział w miniony czwartek w rozmowie z „Žinių radijas” polityk.

Wcześniej przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen powiedziała, że Europa powinna dołożyć większych starań dla wzmocnienia własnego bezpieczeństwa. „Minęły trzy lata wojny Putina, w tym czasie zwiększyliśmy naszą produkcję obronną, ale trzeba zrobić jeszcze więcej, bardziej niż kiedykolwiek musimy wydawać więcej, musimy wydawać lepiej, musimy wydawać wspólnie” – oświadczyła w pierwszym tygodniu lutego.

18 marca, jak zapowiedział premier, ma zostać zwołane zamknięte posiedzenie Sejmu, gdzie posłowie będą mogli ujednolicić swoją wiedzę na temat bezpieczeństwa oraz bieżących potrzeb wojska. „Takie posiedzenie jest potrzebne. To nie jest ani cyrk, ani spektakl, ponieważ musimy ujednolicić naszą wiedzę. Każdy z nas ma własne zdanie odnośnie czołgów i dronów. Tym niemniej inne rzeczy – jak współdziałają ze sobą oddzielne rodzaje uzbrojenia, co oznacza rozwój dywizji, co tworzy dywizję – nie są częścią wiedzy podstawowej. Być może wyjaśnienie tych spraw spowoduje zmniejszenia absolutnie naturalnych i bez złej

woli prowadzonych refleksji, które wprowadzają zamęt. Popieram pomysł” – oświadczył Paluckas.

RANKING ARMII ŚWIATA

Wielu w Europie zaniepokoiły sprzeczne sygnały z Waszyngtonu dotyczące rozpoczęcia negocjacji pokojowych. Niektórzy rozmowę Donalda Trumpa z Władimirem Putinem nazwali „nowym Monachium”.

– Nie zgadzam się z podejściem tych, którzy mówią, że Ukraina wojnę przegrała i w ogóle nie trzeba było czegoś robić. Moim zda-

Duński wywiad sądzi, że po zakończeniu działań wojennych w Ukrainie, po sześciu miesiącach Rosja będzie mogła pozwolić sobie na wojnę regionalną z jednym ze swoich sąsiadów. W tym przypadku państwa NATO są wykluczone. Po dwóch latach potencjał Rosji może wzrosnąć na tyle, że będzie mogła zagrozić kilku państwom bałtyckim.

niem Ukraina, w ciągu tych trzech lat, obroniła swoją wolność i przyszłość swoich dzieci. Gdyby Ukraina skapitulowała, jak tego chciał Putin, to całkowicie znalazłaby się w rosyjskiej strefie wpływów. To byłaby porażka, ponieważ rozpoczęłyby się represje i zostałyby zmiażdżone wszelkie wolności. Po prostu mieszkańcy Ukrainy nie mieliby żadnej przyszłości – oświadczył Egidijus Papečkys.

Każdego roku portal Global Firepower publikuje raport, gdzie są oceniane siły wojsk poszczególnych krajów świata. Z opublikowanego na początku 2025 r. raportu wynika, że niezmiennie na szczycie listy są trzy państwa: USA, Rosja, Chiny. Polska znalazła się na 21. miejscu.

– Z rezerwą podchodzę do takich rankingów. Oczywiście warto z nimi się zapoznać. Tym niemniej oni analizują tylko stronę techniczną. Ile jakie państwo ma czołgów, żołnierzy, uzbrojenia i podobnych rzeczy. Nie uwzględnia jednak woli i determinacji kraju do obrony swej ojczyzny. Czasami wola i determinacja są kluczowe. To pokazała Ukraina – zaznaczył rozmówca „Kuriera Wileńskiego”.

Fot. Andrius Ufartas, ELTA

Europejscy politycy coraz częściej mówią, że Europa powinna dołożyć większych starań dla wzmocnienia bezpieczeństwa

Aleksander Krzyżanowski „Wilk”. Bohater polskiego państwa podziemnego na Wileńszczyźnie (cz. 1)

Anna Pieszko

„Koledzy, w imię Boże, zaczynamy” – tak Aleksander Krzyżanowski „Wilk” dał rozkaz do rozpoczęcia natarcia w Operacji „Ostra Brama” – walki manifestującej polskie prawa do Wilna. 18 lutego mija 130. rocznica jego urodzin. Dzisiaj przypominamy sylwetkę komendanta wileńskiej AK.

– To postać, która odegrała ogromną rolę w przełomowych dziejach Wileńszczyzny, który się podjął walki o system wartości zachodnich, o niepodległą Polskę – podkreśla politolog, dr hab. Jarosław Wołkonowski, prof. UwB.

MŁODOŚĆ Z BRONIĄ W RĘKU

Aleksander Krzyżanowski urodził się w 1895 r. w Briąnsku w Imperium Rosyjskim w rodzinie o tradycjach powstańczych i patriotycznych. Jego ojciec walczył w Powstaniu Styczniowym. W wieku 11 lat Aleksander przeniósł się wraz z rodziną do Homla, gdzie pobierał naukę w tamtejszym gimnazjum. Trzy lata później, w 1914 r., zaczął uczęszczać do gimnazjum w Petersburgu. W 1916 r. rozpoczął studia na Wydziale Elektromechanicznym Instytutu Technologicznego. W następnym roku odbył przyspieszony kurs w Konstantynowskiej Szkole Artylerii. Jako poddany rosyjskiego cara walczył przeciwko Niemcom podczas I wojny światowej. W 1917 r. wstąpił do I Korpusu Polskiego w Rosji. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wstąpił do Wojska Polskiego. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W okresie służby wojskowej odbył liczne szkolenia podwyższające kwalifikacje oficerskie.

W czasie kampanii polskiej 1939 r. Krzyżanowski walczył, w stopniu majora, w składzie 26. Dywizji Piechoty Armii „Poznań” – która następnie została przydzielona do Armii „Pomorze”. Po bitwie nad Bzurą i walkach w okolicach Łowicza brał udział w starciach z Niemcami w Górach Świętokrzyskich. Po wrześniowej

Aleksander Krzyżanowski, ps. „Wilk” Fot. wikipedia

kłęsce zaangażował się w konspiracyjną działalność organizacji Służba Zwycięstwu Polski (SZP, w grudniu przemianowana na Związek Walki Zbrojnej – ZWZ) w Warszawie.

ZRĘBY PODZIEMIA POLSKIEGO W WILNIE

– Jesienią 1939 r. Krzyżanowski przybył do Wilna z ramienia SZP, która tworzyła od nowa organizację podziemną. Wilno przeżywało swój trudny okres. Do miasta weszły okupacyjne wojska sowieckie, potem Wilno zostało przekazane Litwie, potem w czerwcu 1940 znowu nastąpiła okupacja sowiecka – mówi Jarosław Wołkonowski.

W zawierusze wojennej zaczęły powstawać w Wilnie liczne polskie organizacje konspiracyjne. „Wszyscy gdzieś należeli” – wspominał krewny wileńskiego arcybiskupa, Andrzej Grabia Jałbrzykowski – wszyscy „coś robili” i każdy należał do tej jedynej, prawdziwej, najpoważniejszej organizacji.

– Krzyżanowski miał tę wyjątkową zdolność konsolidowania Polaków rozproszonych w różnych organizacjach podziemnych. A powstało ich

niemało, bo około 40. Ich nadrzędnym celem było odzyskanie niepodległości przez państwo polskie. To zaś, jaka będzie ta Polska, zostawiano do rozstrzygnięcia na przyszłość – kontynuuje nasz rozmówca.

– Aleksander Krzyżanowski miał zdolności zawierania porozumień, również ponadpartyjnych. Jego zasługą jest, że Okręg Wileński został utworzony i podporządkowany naczelnym władzom państwa polskiego, które w tym czasie były w Paryżu, a potem, po klęsce Francji, przeniosły się do Londynu. Węć w pierwszym okresie, z przełomu lat 1939-40, widzimy duży udział mjr. Krzyżanowskiego w tworzeniu zrębów podziemia polskiego. Zostaje on dowódcą Okręgu Wileńskiego ZWZ – podkreśla historyk.

– Ta okupacja litewska Wilna i Wileńszczyzny – określenie okupacja pochodzi od rządu polskiego, co nie podoba się władzom Litwy, ale taka była ocena strony polskiej – otóż okupacja litewska była najłżejsza w porównaniu z okupacją sowiecką czy okupacją niemiecką.

Wytworzyło to możliwość stworzenia mocnych podwalin podziemia polskiego. W późniejszym okresie były one trudne do rozbicia, zarówno przez Saugumę litewską, która czyniła starania, by dotrzeć do podziemia polskiego, jak i przez siły NKWD – podkreśla politolog.

ARESZTY I PRZEŚLADOWANIA

NKWD stworzyło rozległą sieć donosicieli, szpiclów i agentów. Nawet dozorczy domów musieli składać systematyczne meldunki o lokatorach dozorowanych kamienic. Wiosną 1941 r. nastąpiła w Wilnie fala aresztowań, w tym również dowództwa ZWZ Okręgu Wileńskiego. Szczęśliwie mjr Aleksander Krzyżanowski, mimo usilnego polowania na niego funkcjonariuszy NKWD, zdołał uniknąć aresztowania i przejął na swoje barki całą działalność konspiracyjną.

14.>>

Wobec fali aresztowań ukrył się na jakiś czas na wsi, a konkretnie w Karaciszkach, posiadłości Michała Łukaszewicza. Zapuścił brodę i przypominał białoruskiego chłopca. W takim przebraniu pojawiał się w dni targowe w Wilnie.

Po ataku Niemiec na ZSRS, w okresie od czerwca 1941 r., kiedy do Wilna weszły wojska niemieckie, Aleksander Krzyżanowski odegrał największą rolę w organizacji podziemia polskiego. W tym okresie rozwinął Okręg Wileński, w działalność podziemia włączył wielu oficerów Wojska Polskiego, których było sporo w tym regionie Wileńszczyzny. Na początku 1942 r. został podpułkownikiem, co świadczyło o tym, że jego praca została doceniona przez dowództwo tworzącego się na Zachodzie Wojska Polskiego.

DYLEMATY

– Krzyżanowski urodził się w Rosji, w Briańsku, w polskiej rodzinie o patriotycznych tradycjach, w której żywe były idee powstań polskich. Miał możliwość poznać Rosję i rozumiał znaczenie powstania Związku Radzieckiego, jego rolę w II wojnie światowej. Już w 1943 r. na terenie Wileńszczyzny pojawiają się pierwsze oddziały partyzantki sowieckiej. Krzyżanowski znał Rosjan, ich przebiegłość, wręcz przewrotność, zdolność do zdrady. Szukając z nimi porozumienia rozumiał, z kim zaczyna grę – wskazuje nasz rozmówca.

Jak tłumaczy, dowództwo Wojska Polskiego na Zachodzie i naczelne władze państwa polskiego znajdowały się pod presją Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych. Wytyczne były jasne: z Sowietami nie walczyć. „Wilk” to rozumiał, ale to wiązało mu ręce. Tereny Województwa Wileńskiego w czasie konferencji w Teheranie w 1943 r. były przyznane stronie sowieckiej. Jedyną szansą było dogadanie się z Sowietami i zawarcie porozumienia. Z jednej strony nie miał prawa walczyć z Sowietami, z drugiej – nie mógł się godzić na

brutalne postępowanie partyzantów sowieckich, którzy podstępnie oszukiwali, mordowali polskie oddziały. W sierpniu 1943 r. sowieccy żołnierze w bardzo brutalny sposób rozstrzelali pierwszy oddział, jaki powstał na naszym terenie, oddział „Kmicica”. Stosunki między rządem polskim w Londynie i stroną sowiecką bardzo się zaostrzyły szczególnie wiosną 1943 r., kiedy wyszła na jaw sprawa Katynia, co skutkowało zerwaniem stosunków dyplomatycznych.

– Ta sytuacja jeszcze bardziej obciążyła i tak trudną sytuację polskiego podziemia na Wileńszczyźnie wskazuje naukowiec.

W POSZUKIWANIU WYJŚCIA

Znalezienie jakiegoś konsensu w relacjach z barbarzyńskim najeźdźcą, który zbliżał się do Wilna latem 1944 r., było trudne.

– Wytyczne z Londynu pod naciśkiem rządu Wielkiej Brytanii były jednoznaczne: z Sowietami nie walczyć. W praktyce to wyglądało tak, że Polacy mogli użyć broni tylko w obronie własnej. Te decyzje były spowodowane tym, że cała Europa Zachodnia i USA przekonały się, że żołnierz sowiecki, który ma broń z Europy Zachodniej

i USA, ponosi największe straty w ludziach i ma największy udział w pokonaniu wojsk niemieckich. Głównym zadaniem w tej sytuacji było pokonanie III Rzeszy. Żołnierze AK widzieli na wileńskich ulicach amerykańskie czołgi z białymi gwiazdami, dostarczane w ramach pomocy wojskowej Lend-Leasu. Przypuszczalnie Sowietom nie mieli czasu, by przemalować te białe gwiazdy na swoje czerwone. W tych amerykańskich czołgach siedzieli sowieccy żołnierze, którzy rozbijali żołnierzy AK. To była tragedia dla polskich żołnierzy, którzy widzieli np. rozbieraną we wsi Rakańce 2. Brygadę Wileńską. Zachowały się relacje przerażonych żołnierzy, do których z amerykańskich czołgów dzicy rosyjscy żołnierze wołali: „Palaki, sdawajties, iditie domoj” (pol. Polacy, poddajcie się, idźcie do domu). Jedyne rozwiązanie było poszukiwanie jakiegoś porozumienia – tłumaczy dr hab. Jarosław Wołkonowski. ■

(Ciąg dalszy artykułu zostanie opublikowany w następnym numerze „Kuriera Wileńskiego”).

TVP
WILNO

Aleksander Krzyżanowski „Wilk” odegrał ogromną rolę w przełomowych dziejach Wileńszczyzny, podjął się walki o system wartości zachodnich, o niepodległą Polskę – podkreśla politolog, dr hab. Jarosław Wołkonowski, prof. UwB **Fot. M. P.**

Rzeczny port na Łukiszkach: Wilia więcej dawała niż zabierała

Justyna Giedrojc

Ministerstwo nie chciało sprecyzować powodów, ale prawdopodobnie jednym z kluczowych był niski poziom wody w rzece. Jednak nie zawsze tak było. Na przeciągu stuleci Wilia odgrywała bardzo istotną rolę jako arteria transportowa, wykorzystywana głównie w celach handlowych.

Na przestrzeni trzech stuleci, do połowy XIX w., w Wilnie, w okolicach obecnego gmachu Sejmu, czynny był port rzeczny. Dzięki materiałom udostępnionym „Kurierowi Wileńskiemu” przez Uniwersytet Wileński wiadomo, że była to prosta konstrukcja składająca się z drewnianych urządzeń: przystani, pomostów oraz kilkunastu spichlerzy, położonych na brzegach Wilii. Co roku, wiosną, wody wzburzonej rzeki niszczyły albo porywały drewniane konstrukcje, dlatego specjalistom archeologii podwodnej nie udało się odnaleźć żadnych śladów po dawnym porcie. W ogóle zachowało się niewiele informacji o wileńskiej przystani.

GLÓWNE SZLAKI HANDLOWE

W średniowieczu rzeki były głównymi szlakami handlowymi. Wykorzystywano je do spławu drewna, zboża i innych towarów. Wilia był głównym szlakiem wodnym, dzięki któremu rozwijało się Wilno. Do połowy XIX w., zanim nie wybudowano pierwszych linii kolejowych, kupcy najchętniej korzystali ze statków, barek lub tratw. Był to najtańszy rodzaj transportu, zwłaszcza gdy trzeba było przetransportować duże ilości zboża, drewna, soli, metalu, wina czy śledzi.

Przewóz towarów drogą wodną był utrudniony zimą, gdy Wilia była skuta lodem. Latem żeglu-

W minionym tygodniu podczas narady w Ministerstwie Ochrony Kraju Litwy odrzucono propozycję wileńskiego samorządu, aby w wypadku wojny wykorzystywać Wilie w celach ewakuacji mieszkańców stolicy.

gę utrudniał niski poziom wody, zaś holowanie statków na linie pod prąd było powolnym i dosyć drogim interesem. Ponadto brakowało kanałów wodnych, które łączyłyby Wilię z innymi rzekami. Większe kanały powstały na obszarach Wielkiego Księstwa Litewskiego dopiero na przełomie XVIII i XIX w. Pomimo wielu utrudnień transport wodny był bardzo popularny

Przewóz towarów drogą lądową posiadał wiele wad, przede wszystkim z powodu braku szlaków oraz mostów. Wiosną i jesienią nieutwardzone drogi zamieniały się w błotniste pułapki, ponadto za przewóz ładunku drogą lądową trzeba było zapłacić większe cło.

TOWAR PŁYNAŁ NA BATACH

W Wielkim Księstwie Litewskim towar transportowano głównie ba-

tami (lit. vytinės) – płaskodennymi żaglowcami rzecznyymi. Baty transportowały drewno, zboże i len. Płynęły Niemnem z Grodna do Królewca i Kłajpedy, ale wykorzystywano je również w podróżach morskich do Gdańska. Z Wilna batami przewożono towar do Kowna i miast pruskich. Statki wracały obciążone luksusowymi towarami kolonialnymi. Żaglowce miały długość od 25 do 64 m. Załoga składała się z 15-18 osób. Na pokładzie znajdował się piec do wypieku chleba. Był też kucharz, który gotował dla załogi kasze, zupy rybne, kroił słoninę, ser i chleb. Głównym napojem na pokładzie było piwo. Budowano również baty jednorazowego użytku – w porcie końcowym sprzedawano je na opał lub drewno budowlane. Pod prąd statki te trzeba było ciągnąć za pomocą lin.

17.>>

W średniowieczu Wilia była głównym szlakiem handlowym
Fot. Marian Paluszkiwicz

16.>>

KOMENDY WYDAWANO PO POLSKU

Praca na statkach rzecznych była bardzo żmudna. Załoga ładowała towar, w razie potrzeby holowała statek. Źródła historyczne podają, że komendy żeglarskie wydawane były głównie po polsku. Kiedy sternik chciał skierować statek w prawo pokrzykiwał „na stos” – w lewo – „na giegnie”. Komenda „pa treli” oznaczała, że trzeba ciągnąć statek, idąc brzegiem rzeki. Hasło „szybuj” oznaczało, że trzeba statek pchać.

PORT NA ŁUKISZKACH

Rzeczny port na Łukiszkach funkcjonował od XVI w. Wiadomo jest, że najzamożniejsi kupcy posiadali po 5-8 magazynów, w których składowali towar. Pozostałości drewnianych zabudowań na terenach dawnego portu można było oglądać jeszcze w połowie XIX w. Za cały okres istnienia port nad Wilią przestał na krótko funkcjonować tylko raz – w latach 1655-1656. Jego zamknięcie spowodowała pierwsza w historii Wilna okupacja miasta. Najbardziej jednak drewniana przystań ucierpiała w 1660 r., kiedy Moskale podczas odwrotu spalili ją. Spłonęły wówczas magazyny i większość statków.

SEZON ŻEGLUGOWY

Dzięki archiwalnym źródłom możemy odtworzyć przebieg dawnych wydarzeń. Wiadomo jest, że sezon żeglugowy na Wilii trwał od marca do listopada. Zdarzały się też anomalie pogodowe, które miały wpływ na działalność portu. Na przykład w 1734 r. woda w Wilii zamrzła dopiero pod koniec stycznia, zaś w 1756 r. około 20 grudnia lód błyskawicznie pokrył wody Wilii, na skutek czego zamrzły wina i wiele innych produktów. W styczniu 1786 r. po ulewnych, trwających ponad tydzień deszczach wezbrane wody Wilii zalały brzegi i porwały stojące w porcie statki. W latach 1828-1845 szerokość wezbranej Wilii sięgała 1,6 km, głębokość – ponad 6 m.

W Wielkim Księstwie Litewskim towar transportowano głównie batami

Fot. wikipedia

Gdy tylko woda opadała kupcy starali się, aby statki natychmiast opuszczały port i jak najszybciej docierały do Królewca czy Tyłży. Wtedy można było sprzedać towar z największym zyskiem. W ciągu kilku dni ceny mogły znacząco spaść. Głównym towarem eksportowym było zboże, zwłaszcza pszenica.

**WILEŃSKIE BRACTWO
ROBOTNIKÓW RZECZNYCH**

Bractwo to jednoczyło najrozmaitszą publikę – od żeglarzy do burlaków – robotników pracujących przy wiosłach lub holowaniu statków na linie. Do bractwa należeli zarówno mieszczenie jak i chłopci pańszczyźniani. Zróżnicowane ugrupowanie miało ściśle określoną hierarchię, niedostrzeżalną dla niewtajemniczonych. Pomimo że zimą port był zamknięty, chętnych do pracy „na wodzie” nigdy nie brakowało. W 1690 r. robotnicy rzeczni założyli przy kościele św. Jakuba i Filipa bractwo św. Jacka. Nikt dziś nie wie, jak długo przetrwało to ugrupowanie, ale wiadomo jest, że sfinansowało ono na początku XVIII w. budowę ołtarza i kaplicy na cześć św. Jacka w kościele na Łukiszkach.

Zgodnie z zasadami bractwa przed wypłynięciem należało pomodlić się w kościele, przystąpić do spowiedzi i przyjąć Komunię Świętą. Każdy członek bractwa powinien był umieć pływać. Patronką robotników rzecznych jest św. Barbara. Dlatego też grubą linę, służącą do mocowania lub holowania statków, nazywano „barbarą”.

BAJECZNE FORTUNY

W okresie funkcjonowania portu nad Wilią wielu ludzi dorobiło się bajecznych fortun, ale wielu straciło cały dorobek. Znaczne straty w drugiej połowie XVII w. poniósł m.in. Eustachy Szperkowicz, burmistrz wileński i sekretarz królewski. Statek Szperkowicza transportował sól i wiele innych towarów do Królewca. Kiedy w 1674 r. statek zatonął u brzegów Tyłży, stracił cały swój majątek. Był burmistrzem zubożałym i zmarł w nędzy, w spadku zostawił tylko murowany dom. Wilia zawsze jednak więcej dawała niż zabierała. Była konieczna do życia. I dlatego, choć często bywała kłopotliwa, nie rezygnowano z jej towarzystwa. ■

Coraz więcej narkotyków w przesyłkach pocztowych

Honorata Adamowicz

Kanały na Telegramie reklamują usługi setek dilerów w całym kraju, a do internetowej dilerki służą m.in. dwie polskie platformy do przesyłek pocztowych i płatności. W ubiegłym roku InPost w przesyłkach odkrył pół tony narkotyków. Na Litwie także stało się to rutyną, prawie każdego dnia celnicy zatrzymują od dwóch do trzech (czasem więcej) paczek pocztowych, co do których istnieje podejrzenie, że zawierają narkotyki.

NARKOTYKI PRZESYŁANE W PACZKACH POCZTOWYCH

– Z pewnością w ten sposób przesyłane są substancje odurzające. Nie mam kompetencji, aby mówić o paczkomatach, ale to, że paczki z narkotykami są dostarczane w formie przesyłek z zagranicy to prawda. Takich paczek z narkotykami czy substancjami odurzającymi zatrzymujemy dosyć dużo. Zazwyczaj są to małe paczki. Mamy różne sposoby identyfikacji, które paczki zawierają substancje odurzające. Począwszy od obsługi celnej i narzędzi technicznych, od promieni rentgenowskich po szczegółowe badania fizyczne. Ale to właśnie podczas tych badań substancje są identyfikowane. Kiedy znajdujemy te substancje, dołączają do nas inni funkcjonariusze. Narkotyki pochodzenia roślinnego – haszysz, marihuana – zazwyczaj trafiają do nas z krajów afrykańskich i z Holandii, ale głównie z Holandii – powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Gediminas Kulikauskas, główny specjalista ze Służby Celnej Dochodzeń Kryminalnych.

KUPUJĄCY NARKOTYKI STOSUJĄ PODSTĘP

Jak poinformowano nas, różnorodność skonfiskowanych nar-

Oko.press, informacyjny i opiniotwórczy polski internetowy serwis o tematyce polityczno-społecznej, głównie skoncentrowany na dziennikarstwie śledczym, fact-checkingu i kontroli władzy napisał, że nie wychodząc z domu, można kupić dowolny narkotyk.

Na Litwie prawie każdego dnia celnicy zatrzymują paczki pocztowe, co do których istnieje podejrzenie, że zawierają narkotyki. Fot. Marian Paluszkiwicz

kotyków zaskoczyłaby wielu: sproszkowana amfetamina, kokaina, dziesiątki tabletek psychotropowych i grzybów o właściwościach halucynogennych. Konopie indyjskie, haszysz i marihuana, ale także amfetamina i nowe substancje psychoaktywne znane jako syntetyczne kannabinoidy. Często kupujący stosują podstęp i wpisują adres sąsiada, kolegi z klasy lub przypadkowego znajomego, który nie wie o przesyłce i nie spodziewa się jej. Funkcjonariusze wzywają ludzi do zachowania czujności i niepodawania swoich adresów przypadkowym znajomym.

W nadesłanym przez policję oświadczeniu do „Kuriera Wileńskiego” napisano: „Nie prowadzi się statystyk dotyczących takich informacji (w szczególności związanych z urzędami pocztowymi). Listy przedmiotów/materiałów zabronionych do wysyłania przez urzędy pocztowe lub paczki są przecho-

wywane przez każdą firmę, która prowadzi tę działalność i tylko oni mogą odpowiedzieć na temat specyfiki ich działalności, sposobu przeprowadzania kontroli wysyłanych paczek itp. Przesyłki pocztowe (z zagranicy) są sprawdzane przez Służbę Celną Dochodzeń Kryminalnych. Jeśli funkcjonariusze policji otrzymają informacje od zakładów/firm o możliwej, nielegalnej działalności związanej z substancjami odurzającymi, oczywiście wyjaśnią okoliczności, w razie potrzeby wszczynają dochodzenie przedprocesowe (w zależności od charakteru przestępstwa dochodzenie może być prowadzone na podstawie różnych artykułów Kodeksu karnego Republiki Litewskiej przewidzianych w rozdziale XXXVII „Przestępstwa karne i przestępstwa karne związane z obrotem narkotykami lub materiałami psychotropowymi, trującymi lub silnie odurzającymi”). ■

Rada ds. Żywności będzie czuwała nad stabilnością systemu cen na Litwie

Honorata Adamowicz

21 lutego w Ministerstwie Rolnictwa odbędzie się pierwsze posiedzenie Rady ds. Żywności. Przewodniczącym posiedzenia będzie minister rolnictwa Ignas Hofmanas. – To będzie pierwsze spotkanie. Żadne ważne decyzje nie będą podejmowane. Na pierwszym spotkaniu przyjemy regulamin, który będzie obowiązywał i według którego Rada będzie pracowała. Wybierzemy żywność, którą będziemy monitorować, analizować i nad którą Rada Żywnościowa będzie pracować. Na razie takie mamy plany – powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” minister Ignas Hofmanas.

SZERZENIE STABILNEGO I TRWAŁEGO SYSTEMU CEN ŻYWNOSCIOWYCH

Rada ds. Żywności jest organem doradczym, którego powołanie zostało przewidziane w programie 19. kadencji rządu. Głównym jej celem jest przede wszystkim szerzenie stabilnego i trwałego systemu cen żywnościowych na Litwie. Rada przedstawi propozycje, które przyczynią się do większej przejrzystości rynku i zaufania konsumentów. Minister zaznaczył, że bardzo ważne jest znalezienie środków dla sprawiedliwego podziału cen w łańcuchu żywnościowym w celu osiągnięcia równowagi interesów między uczestnikami rynku, aby każdy uczestnik rynku otrzymał sprawiedliwą część zysku.

CZĘSTO WZROST CEN BYWA NIEUZASADNIONY

– Nowy rząd Republiki Litewskiej powołał Radę ds. Żywności w celu ograniczenia rosnących cen żywności w kraju. Często wzrost cen bywa nieuzasadniony, dlatego Rada ds. Żywności została powołana w celu analizy sytuacji, analizy cen żywności, dystrybucji między różnymi częściami łańcucha dostaw żywności. Aby monitorować, czy wszystko jest w porządku z dystrybucją uczciwych

cen. Będzie również szukać powodów, dla których żywność jest wyceńniana w taki czy inny sposób. Rada ds. Żywności analizować będzie ceny podstawowych produktów spożywczych, takich jak mięso i produkty zbożowe, oraz oceni, czy są one sprawiedliwe. Dzisiaj taki organ jest bardzo potrzebny – powiedział minister rolnictwa Ignas Hofmanas.

Rada, która zajmie się kwestiami żywności, będzie liczyć 27 członków, w tym przedstawiciele ministerstw, rządu, rolników, przetwórców, handlowców, uniwersytetów oraz kierownicy Państwowej Służby Ochrony Praw Konsumentów.

Rada ds. Żywności będzie upoważniona do bieżącego monitorowania zmian cen żywności i informowania Rady Ministrów o niezbędnych decyzjach mających na celu obniżenie cen żywności w przypadku odnotowania nieuzasadnionych podwyżek.

Premier Gintautas Paluckas ma nadzieję, że Rada przyczyni się do większej przejrzystości cen, lepszej konkurencji rynkowej oraz większej świadomości i zaufania. Ponadto uważa, że Rada poprawi warunki konkurencji dla małych graczy ryn-

kowych. „Wzrost cen żywności jest często spowodowany obiektywnymi okolicznościami, takimi jak wyższe ceny surowców, zakłócenia w łańcuchach dostaw lub inne czynniki globalne, ale nawet w takich przypadkach obywatele i konsumenci oczekują, że państwo zrobi coś więcej niż tylko być biernym obserwatorem – zwłaszcza, gdy ma to znaczący wpływ na koszyk podstawowych towarów” – powiedział premier Paluckas.

Według Eurostatu w okresie od stycznia 2020 r. do grudnia 2024 r. ceny żywności na Litwie wzrosły średnio o prawie 50 proc. Jest to znacznie więcej niż średnia w Unii Europejskiej. Tymczasem na Łotwie, Estonii, w Rumunii, Bułgarii, Słowacji i Polsce ceny żywności wzrosły o 33 proc. w tym samym okresie.

Z kolei na Węgrzech ceny żywności wzrosły mniej niż w niektórych innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w Czechach i Słowenii wzrosły o około 30 proc: Włoszech o 26 proc, Francji o 24 proc, Irlandii i Finlandii o 20 proc. ■

Według Eurostatu od stycznia 2020 r. do grudnia 2024 r. ceny żywności na Litwie wzrosły średnio o prawie 50 proc. Fot. Marian Paluszkiewicz

85. rocznica pierwszej deportacji na Syberię

85 lat temu, 10 lutego 1940 r., rozpoczęła się pierwsza, masowa deportacja Polaków na Sybir. W głąb Związku Sowieckiego wywiezionych zostało wówczas ponad 140 tys. naszych rodaków. Po niej nastąpiły trzy kolejne: w kwietniu i czerwcu 1940 r. oraz ostatnia w czerwcu 1941 r.

Łącznie deportacja na Syberię objęła ponad 300 tys. Polaków. To była operacja NKWD nazywana także operacją polską. Ludność ewakuowano do północnych regionów Syberii w okolice Archangielska, Omska, Irkucka oraz Kraju Krasnojarskiego.

Wśród deportowanych były głównie rodziny wojskowych, urzędników, pracowników służby leśnej i kolei ze wschodnich obszarów przedwojennej Polski. Co trzeci deportowany nie przeżył zesłania.

Według danych NKWD podczas czterech deportacji łącznie zesłano około 320 tysięcy osób. Związek Sybiraków przyjmuje, że wywieziono w sumie milion 350 tysięcy Polaków. Historycy wskazują, że sowieckie dokumenty nie uwzględniają skazanych w trybie doraźnym i osób niezarejestrowanych. Według szacunków co trzeci deportowany nie przeżył zesłania.

Scenariusz deportacji był zawsze podobny: łomotanie do drzwi kolbami karabinów w środku nocy,

krzyki, bicie, popędzanie, płacz dzieci. Taki obraz najczęściej pojawia się we wspomnieniach Polaków. W ciągu kilkunastu minut ludzie tracili dorobek całego życia – deportowani mogli zabrać ze sobą tylko podstawowe rzeczy, na ich spakowanie mieli nie więcej niż pół godziny. Zabierali jedynie najważniejsze przedmioty. Ludzi transportowano na Wschód w wagonach towarowych. W drodze brakowało żywności i wody, szerzyły się choroby, szczególnie wśród dzieci. Podróż trwała kilka tygodni.

Obchody 85. rocznicy pierwszej deportacji na Syberię odbyły się w wielu miastach Polski – m.in. w Szczecinie na Cmentarzu Centralnym z udziałem władz województwa, miasta oraz wojska, straży granicznej, policji, związku Sybiraków, stowarzyszeń kombatanckich oraz grupy mieszkańców. Przebieg lutowej deportacji wspominał m.in. Henryk Król, przewodniczący Rady Kombatanatów i Osób Represjonowanych:

– Jak co roku stajemy tu, na Cmentarzu Centralnym, przed

szczecińskim panteonem – pomnikiem „Pamięci Sybiraków”*, pamiętającym setki tysięcy zesłańców Sybiru, deportowanych tam przez władze sowieckie z terenów wschodnich Rzeczypospolitej tylko dlatego, że byli Polakami – przemawiał Henryk Król. Dopóki są jeszcze wśród nas świadkowie tamtych wydarzeń, pamięć ta jest jeszcze żywa. Jednak po 85 latach pozostali wśród nas tylko ci najmłodszy, dla których nie zawsze w pamięci zapisały się obrazy tragicznych lat. Z czasem naturalną kolejną rzeczą stanie się to już historią, spisany relacjami, statystyką, zgromadzonymi, cennymi archiwaliaми. Nie możemy jednak zapomnieć o tamtych wydarzeniach i pozostawić to w zapomnieniu.

Stoimy tu i widzimy pomnik zaprojektowany jako torowisko prowadzące w dal, torowisko symbolizujące bezkresną i złowieszczą dal, na końcu której była tylko udręka, przenikliwy mróz, głód, cierpienie, choroby czy niewolnicza praca.

21.>>

Obchody 85. rocznicy pierwszej deportacji na Syberię w Szczecinie na Cmentarzu Centralnym przy pomniku „Pamięci Sybiraków”

20.>>

I niejednokrotnie czekała ich śmierć. Tak wyglądały losy niemal wszystkich zesłańców, którzy wypędzeni zostali nocą przez Sowieców z własnych mieszkań, własnych domów i gospodarstw, ale także z własnej ojczyzny. Po przeciwnej stronie pomnika mamy umieszczone rzędy tabliczek z nazwiskami naszych bliskich, dotkniętych tragizmem naszej narodowej historii. Nie są to jednak tylko metalowe tabliczki z wygrawerowanymi nazwiskami. Za nimi kryją się konkretni ludzie, konkretne indywidualne tragedie, cierpienia, troska o siebie, o rodzinę, o bliskich i bezbronne dzieci. Pozornie oni wszyscy doznali takiego samego losu: wypędzenie, katorżnicza praca w lasach i kopalniach, poniewierka, choroby, głód, brak perspektyw powrotu na ojczystą ziemię.

Jeżeli jednak jednostkowo poznamy losy poszczególnych osób z imienia i nazwiska, okaże się, jakie były to zawile i bardzo zróżnicowane losy. Dostrzeżemy wówczas zniewolonego i złamanego człowieka, któremu zabrano wszystko. Cytując słowa zesłańca: „zabrali nam wszystko, zabrano nam Ojczyznę, zabrano nam majątek, zabrano ojcowiznę, zabrano wolność, zabrano zdrowie, wielu zabrano życie. Jednak wiary, godności i człowieczeństwa nie można było nam odebrać”. Kierując te słowa do młodego pokolenia, należałoby powiedzieć, jak odbywało się to 10 lutego, dokładnie 85 lat temu. Cytuję: „... pełnia zimy, głęboki śnieg, trzaskający mróz. O godzinie 4 rano budzi nas ujadanie psów i walenie kolbami karabinowymi w drzwi. Gospodarstwo nasze otoczone jest uzbrojonymi żołdakami. Słysząc krzyki sowieckiego NKWD: Otwierać! Milicja! Wyrwani ze snu, wystraszeni, uderzani kolbami karabinów, ustawieni pod ścianą, otrzymujemy rozkaz: oddajcie broń! W czasie rewizji broni u nas nie znaleziono. Za chwilę odczytano wyrok. Za działalność na szkodę Związku Sowieckiego jesteście aresztowani i skazani na bezpowrotne

■ Uroczystości zakończyło składanie wieńców

zesłanie. Pozostawiono nam 20 minut na spakowanie najbardziej potrzebnych rzeczy. Tyle tylko, ile można było wziąć do ręki”. Dalej wiemy, co było. Wielotygodniowa wywózka w mrozie, zimnie, katorżnicza praca i powrót różnymi drogami. Niektórzy do kraju już nie powrócili.

Szanowni zebrani. Wyrażając szacunek i pamięć o wszystkich zesłańcach Sybiru, naszych rodakach, naszych bliskich oraz w imieniu własnym, jako syn i wnuk Sybiraków, wyrażam serdecznie podziękowanie za dzisiejszą obecność na tych upamięt-

nających obchodach. Abyśmy wciąż pamiętali o tych trudnych dziejach naszej narodowej historii i oby się ona nigdy nie powtórzyła.

Była też recytacja poezji związanej z wydarzeniami rocznicowymi sprzed 85 lat. Wiersze recytowali uczniowie liceum ogólnokształcącego im. Sybiraków w Szczecińskiej Szkole Florystycznej. Był też śpiewany polski hymn oraz hymn sybiracki. Uroczystości zakończyło składanie wieńców. ■

Leszek Wątróbski

Fot autor

*Pomnik „Pamięci Sybiraków” – pomnik poświęcony został Polakom zsyłanym na Syberię w latach 1768-1953, począwszy od konfederatów barskich, przez powstańców kościuszkowskich, listopadowych i styczniowych, II wojnę światową – do roku 1952. Powstał w roku 1994 z inicjatywy Sybiraków zamieszkujących województwo zachodniopomorskie. Jego autorami są koszalińscy architekci Joanna Haśnik-Adamiec oraz Krzysztof Adamiec. Wykonany z muru ceglanego, lastrico, kamienia narzutowego i metalowej szyny długości 990 cm. Znajduje się na Cmentarzu Centralnym, przy Al. Okólnej, na prawo od Bramy Głównej. Pomnik składa się z kilku części tworzących całościowy przekaz. Na głazie można odnaleźć brązową tablicę z inskrypcją 1768-1940-1952. Pamięci tych, którzy z tajgi Sybiru, z łagrow północy, stepów Kazachstanu nie powrócili na ziemię ojczystą. Sybiracy woj. szczecińskiego. Kolejny element to tor kolejowy na betonowych podkładach, położonych na kamiennym bruku, który ma przypominać o transportach kolejowych wywożących więźniów w głąb Rosji. Obok toru kolejowego umieszczono 12 granitowych słupków, w tym na czterech znajdują się symbole religii, których to wyznawcy zostali represjonowani. Najwyższy ze słupków tworzy krzyż łaciński, a na skrzyżowaniu jego ramion umieszczono godło Związku Sybiraków i lata poszczególnych zsyłek: 1768, 1795, 1830, 1863, 1905, 1939, 1940, 1944, 1946, 1953. Oprócz niego znajduje się krzyż prawosławny, gwiazda Dawida (judaizm) oraz półksiężyc (islam). Na ceglanym murze znajdują się tabliczki z nazwiskami osób, które zmarły na zesłaniu i nie mają swoich grobów.

Pouczający wykład dla seniorów w Polskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Wilnie

Słuchacze Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie zebrali się na kolejne posiedzenie 9 stycznia w siedzibie Domu Kultury Polskiej. Mieliśmy możliwość wysłuchać referat doktora nauk ekonomicznych Stanisława Majewskiego o działalności funduszy emerytalnych na Litwie i w państwach Unii Europejskiej.

Każdy mieszkaniec kraju musi za młodu zadbać o emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego. Wiadomo, że większość z nas otrzymała emerytury państwowe, wielkość których zależała od wynagrodzenia, stażu pracy, wielkości podatku do SODRY od dochodu własnego oraz innych dodatków (za różne umiejętności, zasługi, tytuły).

Stanisław Majewski uzupełnił naszą wiedzę o powstaniu i działalności funduszy emerytalnych na Litwie. System emerytalny ma na celu umożliwić dodatkowe gromadzenie środków pieniężnych osobom pracującym. Osoby rozpoczynające pracę zawierają umowę z SODRĄ o odkładaniu części swego dochodu na specjalne konto, na którym są gromadzone środki pieniężne dla przyszłej emerytury.

Prelegent opowiedział o systemie emerytalnym, o poziomach i funkcjonowaniu funduszu emerytalnego, jak lokowane są te pieniądze, o zasiłku przy zgonie emeryta i o istniejących problemach przy odzyskiwaniu pieniędzy przez spadkobierców. Zaciekały nas także informacje dotyczące przepisów zabezpieczenia społecznego emerytów w Finlandii i Szwecji.

Młodzież rozpoczynająca swą działalność powinna wiedzieć, czy

Rektor Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie prof. Ryszard Kuźmo oraz doktor nauk ekonomicznych Stanisław Majewski. Fot. Archiwum Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie

warto swe dochody inwestować w fundusze emerytalne.

Przy okazji wspólnego spotkania pozdrowiliśmy słuchacza naszego uniwersytetu Jubilata Pana Zbigniewa Rutkowskiego oraz obchodzące w tym czasie urodziny Helenę Paszuk, Hieronima Bartoszewicza i Bernarda Jurewicza. Rektor Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wil-

nie prof. Ryszard Kuźmo zadeedykował im swoje wiersze, złożono życzenia, kwiaty, upominki. Zabrzmiało huczne 100 lat.

Gwarem i śpiewem zawitał do nas Zapust, który przygotował nam swój poczęstunek. Jubilaci wszystkich obecnych zaprosili do stołu na kawę.

Teresa Młyńska
członkini zarządu PUTW

Resort kultury zaprasza na „performans dziennikarski”

Ministerstwo Kultury wraz z litewskim oddziałem Media4Change, międzynarodowej inicjatywy na rzecz najwyższych standardów medialnych, zaprasza na wydarzenie, w którym dziennikarstwo przeplata się ze sztukami performatywnymi.

Podczas wydarzenia odbędzie się czytanie sztuki „Aby czas mijał szybciej” w reżyserii Kristiny Mariji Kulinič, która jest próbą prze-

kształcenia pracy dziennikarskiej w dzieło sztuki performatywnej na Litwie. Sztuka zrodziła się z podróży do litewskich regionów i historii prawdziwych ludzi, w celu zbadania relacji między dziennikarstwem a społeczeństwem i poszukiwania nowych sposobów tworzenia dialogu. Sztukę przeczytają aktorzy Andrius Mockus, Raimondas Klezys i Modesta Jakeliūnaitė.

Po czytaniu odbędzie się dyskusja na temat tego, jak słuchać odbiorców, wzmacniać zaufanie do dziennikarstwa i utrzymywać jego znaczenie w zmieniającym się środowisku medialnym. Dyskusja jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych.

Wydarzenie odbędzie się 20 lutego w godzinach 18-20. Wydarzenie będzie miało miejsce w Białej Sali Ministerstwa Kultury.

Opr. A.K. na podst. KM LR, inf.wł.

Bal Studniówkowy w Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie

W piątek, 7 lutego, uczniowie klas maturalnych Gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie świętowali swój bal studniówkowy.

Uroczystość rozpoczęła się tradycyjnym polonezem, w którym maturzyści zatańczyli wraz z nauczycielami. Ten elegancki taniec stał się symbolem ich wejścia w dorosłość oraz podziękowaniem dla pedagogów za lata wsparcia i nauki. Występ wzbudził zachwyt zgromadzonych gości w sali Domu Kultury w Nowej Wilejce, którzy nie szczędzili braw i słów uznania.

Oficjalną część wydarzenia otworzyła dyrektor gimnazjum, Helena Juchniewicz, która wraz z zaproszonymi gośćmi skierowała serdeczne słowa do maturzystów, ich rodzin i nauczycieli. Podkreśliła znaczenie tego wyjątkowego momentu w życiu młodych ludzi oraz życzyła im sukcesów na egzaminach i w dalszej edukacji.

Po części oficjalnej uczniowie klas trzecich zaprezentowali program artystyczny, pełen kreatywności i talentu, który dostarczył widowni wielu wzruszeń i radości. Występy wokalne, taneczne oraz humorystyczne skecze spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności.

Wzruszającym momentem były przemówienia rodziców, którzy z dumą wspominali lata nauki swoich dzieci – od pierwszych dni w szkole, przez wspólne zmagania z nauką, aż po dzisiejsze sukcesy. Nie zabrakło również

Po oficjalnej części bal nabrał radosnego charakteru. Dyrektor gimnazjum, Helena Juchniewicz przy świętecznym stole.

słów wdzięczności dla nauczycieli za ich zaangażowanie i troskę w procesie kształcenia młodego pokolenia. Rodzice podkreślali, jak szybko minął czas i jak bardzo są dumni z osiągnięć swoich dzieci.

Na zakończenie maturzyści podziękowali dyrekcji, nauczycielom i rodzicom za wsparcie i trud włożony w ich edukację. Wyrazili wdzięczność za motywację, cierpliwość i poświęcenie, które pomogły im dojść do tego ważnego momentu.

Po oficjalnej części bal nabrał radosnego charakteru, a uczniowie bawili się do białego rana, celebrując swoją studniówkę w atmosferze radości, wspólnoty i niezapomnianych chwil.

Życzymy wszystkim maturzystom determinacji, wytrwałości i jak najlepszych wyników na egzaminie dojrzałości!

Czesława Kovaliauskienė
Wychowawczyni klasy IVB
Fot. Archiwum Gimnazjum
im. Józefa Ignacego Kraszewskiego

Uroczystość rozpoczęła się tradycyjnym polonezem.

Siemanko! Śpieszę przekazać ważną i zarazem niesamowicie pożyteczną informację. Otóż, badacze na całym świecie są zgodni, że — ludzie wykształceni są zdecydowanie najszczęśliwsi! Ludzie wykształceni żyją dłużej, są zdrowsi, rzadziej cierpią na depresję.

Dlaczego? Są bardziej świadomi czynów zagrażających zdrowiu i dlatego prowadzą zdrowszy tryb życia, mają większe poczucie własnej wartości, łatwiej też rozwiązują problemy. Co z tego wynika? Nic innego i nic prostszego — warto uczyć się, zdobywać wiedzę, a potem żyć długo i szczęśliwie!

BANANY NA SZCZĘŚCIE

Najlepsze na świecie banany pochodzą z Ekwadoru. Uprawia się je na ogromnych plantacjach, aby zaspokoiły apetyty smakoszy z Europy. Również w Indiach owoce te od wieków cieszą się niezmienną popularnością ze względu na subtelny smak i właściwości lecznicze.

Hindusi mają rację, lecząc chorych na wrzody żołądka papką mleczno-bananową, gdyż naukowcy odkryli, że owoce te chronią i wzmacniają błonę śluzową przewodu pokarmowego.

Banany dostarczają nam solidną porcję węglowodanów, co jest szczególnie cenne dla sportowców. Zajadają się nimi przed zawodami i treningami, gdyż są znakomitą źródłem energii — lekko strawnym i bez śladu tłuszczu. Jako jedyne wśród owoców zawierają aż 10 witamin przy wyjątkowym bogactwie minerałów (zwłaszcza magnezu i potasu).

Bananowe łasuchy są szczęśliwsze. Nasz mózg pod wpływem tych „słodkich ziemniaków”, jak je niektórzy nazywają, wydziela bowiem serotoninę — hormon dobrego samopoczucia.

Deser na zimowe smutki

Potrzebne będą: 2 banany, 3 łyżki płatków migdałowych (mogą być posiekane), 1 łyżkę jasnego miodu, odrobinę masła.

Przygotowanie: obierzcie banany i przekrójcie je wzdłuż na 2 części. Rozgrzejcie patelnię, ale bez dodawania tłuszczu. Wsypcie na nią migdały i prażcie je, aż osiągną złoty kolor (uwaga! żeby ich nie przypalić!). Kiedy będą gotowe, zdejmijcie z rozgrzanej patelni. Teraz możecie roztopić masło z miodem i ułożyć na patelni połówki bananów. Owoce należy smażyć bardzo delikatnie. Gdy będą lekko zarumienione, układajcie podsmażone połówki na talerzyku. Posypcie prażonymi migdałami i (ewentualnie) polejcie odrobiną rozpuszczonej czekolady. Podawajcie na ciepło i ... Smacznego!

ALE DOWCIP!

— Adamie, dlaczego masz w zeszycie te same błędy, co twój kolega z ławki? — pyta nauczycielka matematyki.
— Bo mamy tego samego nauczyciela od języka polskiego...

Rozmowa z wiewiorką

*** Cześć! Co robisz na leśnej polanie? Przecież jest zima i powinnaś spać.**

Idę do spiżarni trochę sobie podjeść. Po co spać w taki piękny dzień.

*** To wiewiorki nie zapadają w długi sen zimowy na kilka tygodni?**

Trochę przesadziłeś. W silne mrozu rzeczywiście nie opuszczamy gniazda. Przeważnie wtedy śpimy i głodniejemy. W cieplejsze dni, takie jak wczoraj i dzisiaj, wychodzimy na zewnątrz, żeby się posilić.

*** Co będziesz jadła?**

Przecież mówiłam, że idę do spiżarni. Jesienią gromadzę zapasy jedzenia w dziuplach, w spękanej korze drzew lub w dziurach w ziemi.

*** Czy nie boisz się, że ktoś tam zakradnie się i wszystko zje lub zdarzy się katastrofa i śnieg zasypie wejście?**

Mam kilka spiżarni. Jak jedną stracę, biegnę do drugiej i jakoś sobie radzę.

*** Hm! A masz tam coś dobrego do spróbowania? Pewnie same szyszki.**

To prawda, że zimą obywam się byle czym. Muszą mi wystarczyć nasiona i grzyby, które jesienią ususzyłam, nabijając je na gałązki. Co innego latem, kiedy są młode soczyste pędy, rozmaite leśne owoce, ziarna zbóż, owady. Przyznam się od razu, że zdarza mi się wyjadać jajka i pisklęta ptaków.

Ciebie i tak pewnie najbardziej interesują orzechy.

*** No jasne! Czy mnie poczęstujesz?**

Poczęstuję, chociaż to wstyd, żeby wiewiorka karmiła człowieka, bo zwykle jest na odwrót. Cóż to dla ciebie nakarmić takie małe zwierzątko jak ja.

Mam niecałe 25 centymetrów długości i ważę zaledwie ćwierć kilograma, a ty pewnie tonę.

*** Aż tyle nie ważę... I wiele razy karmiłem wiewiorki, dziwne, że nie boicie się podchodzić tak blisko ludzi.**

Żaden człowiek nie ma szans, żeby nas złapać. Jesteśmy znacznie szybsze i zręczniejsze od człowieka, nawet na ziemi.

*** No właśnie, ale zazwyczaj śmigacie po drzewach.**

Bo tam spędzamy większość czasu.

Świetnie się wspinaamy i skaczemy. Nawet na najcieńszych gałązkach potrafimy utrzymać równowagę.

*** Wydaje mi się, że gdybym się uparł, to też mógłbym mieszkać na drzewie.**

Ty?! Nie rozśmieszaj mnie. A gdzie masz chwytne przednie łapy z mocnymi pazurkami? Gdzie silne tylne nogi do skakania z drzewa na drzewo? Gdzie długi, puchaty ogon, służący jako ster i spadochron? Proszę cię, nawet nie próbuj.

*** Rzeczywiście, może lepiej nie próbować. I wiesz co, nie będę podjadał twoich orzeszków, tylko pędzę do domu i przyniosę ci jakichś łakoci. Do zobaczenia!**

Gry i zabawy. Na morzu

Ustawcie na środku dywanu stołek. Dywan — to morze, stołek — to Wasza łódź. Stołek przewracamy do góry nogami, wchodzimy do środka i już jesteśmy na pełnym morzu! Trzymając się za stołkowe nogi, próbujcie przesunąć taboret do przodu. Komu pierwszemu uda się dopłynąć do brzegu? Jeżeli jest wieczór, to jeszcze ciekawiej, nie włączajcie dużego światła w pokoju, niech któryś z Was zostanie latarnikiem i będzie wskazywał drogę rozbitkom.

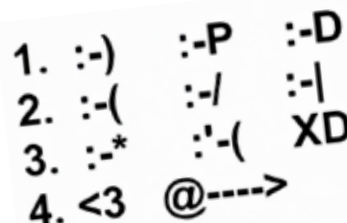
Dobrej zabawy!

EMOTIKONY

To nic innego jak znaczki na klawiaturze, których używa się do pokazania swojego nastroju. Jak to zrobić?

Popatrzcie na rysunek obok. Żeby zobaczyć emotikon, trzeba pochylić głowę w lewo. Spójrzcie na buźki:
— 1 — wszystkie są uśmiechnięte, ale na różne sposoby; ta w środku pokazuje nawet język;
— 2 — to minki smutne lub niepewne, niezbyt zachwycone;
— 3 — widzicie kolejno buziaka, łezkę i szalony uśmiech;
— 4 — to serduszko i kwiatuszek!
Czy widzicie to wszystko?

Fasolka „piękny Jaś” po bretońsku

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Fasolka „piękny Jaś” po bretońsku, danie bardzo smaczne, jednogarnkowe, zadowoli każdego. Przepis dosyć prosty, trzeba tylko pamiętać, aby wieczorem przed gotowaniem, namoczyć fasolę.

Fasola gotuje się dosyć szybko, jest bardzo smaczna, a dodatek kielbasy i boczku sprawia, że jest to danie bardzo treściwe.

Składniki:

- 400 g fasoli „piękny Jaś”
- 250 g boczku wędzonego
- 350 g kielbasy
- 1-2 cebule
- 1 łyżeczka majeranku
- 1 łyżeczka papryki słodkiej
- 1 płaska łyżeczka miodu
- 2-3 łyżki ketchupu pikantnego
- sól
- pieprz
- papryka ostra
- tłuszcz do smażenia
- 1 łyżka mąki (jeśli lubimy gęstą fasolkę)

Wykonanie:

Fasolę wieczorem poprzedniego dnia zalać wodą tak, aby było jej więcej o 2-3 cm od fasoli. Rano wodę wylać, fasolę zalać litrem wody i ugotować, tak około 40 minut, aż będzie miękka.

Cebulę obrać i pokroić w krążki. Boczek pokroić w kostkę, a kielbasę w pół plasterki. Gdy fasola jest już prawie miękka, rozgrzać

Fot. Freepik.com

trochę tłuszczu na patelni, włożyć boczek i przesmażyć go z każdej strony. Gdy się trochę wytopi, a skwarki będą rumiane, dołożyć pokrojoną kielbasę dobrej jakości, przesmażyć do zrumienienia. Do zrumienionej kielbasy wrzucić pokrojoną cebulę, wszystko

chwilę smażyć, zasypać mąką, wymieszać, przełożyć do gotującej się fasoli. Fasolkę doprawić solą, pieprzem do smaku. Dodać majeranek, paprykę, miód i ketchup lub koncentrat pomidorowy. Wszystko zagotować, fasolkę podawać z chlebem. ■

Przemycamy witaminy: gofry dyniowe

Gofry z dodatkiem dyni, bardzo smaczne, możemy podać je dzieciom — tym samym przemycimy trochę dyni dla niejadków warzyw. Dyni tak naprawdę nie czuć, gofry mają smak lekko owocowy, są puszyste w środku, a chrupiące zewnątrz. Warto je zrobić, teraz dyni wszędzie jest dużo, a w tej postaci jest naprawdę bardzo dobra.

Składniki:

- 1 szklanka startej podgotowanej dyni
- 1 i 3/4 szklanki mąki pszennej
- 1 czubata łyżka cukru
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia

- szczypta soli
- 1 szklanka mleka
- 2 jajka
- 1/3 szklanki oleju

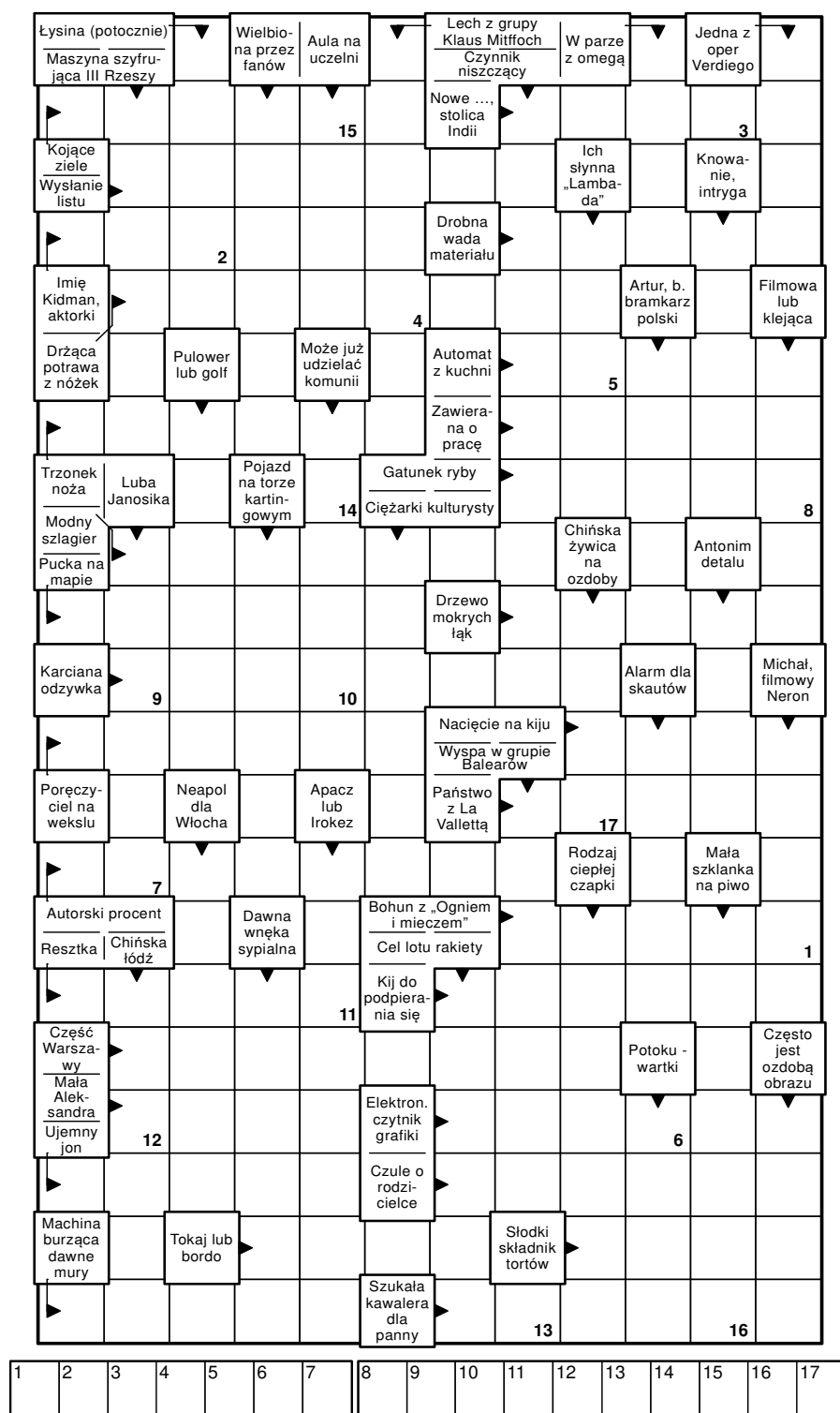

Fot. autorka

Wykonanie:

Obraną dynię zetrzeć na tarce, przełożyć do garnka i zagotować, po 2-3 minutach jak dynia zmięknie, wyłączyć grzanie i ostudzić. Białko oddzielić od żółtek, ubić na sztywno ze szczyptą soli. Do miski włożyć mąkę, proszek do pieczenia, cukier, mleko, olej, szklankę ugotowanej dyni, żółtka i wszystko zmiksować na jednolitą masę. Dodać ubitą pianę z białek, delikatnie wymieszać łyżką, smażyć gofry kilka minut. Gofry dyniowe są dobre bez dodatków, ale można podać je z ulubionym dżemem lub cukrem pudrem. ■

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 13-14 LUTEGO

Poziomo: TOPLES - OSAKA - PRESTIŻ - RYNKA - ATLAS - ZAMIAR - OBUWNIK - ZAMOŚĆ - MIARA - IMPAS - BANKOWÓZ - ZGODA - GARDA - BALETNIK - SENEKA - OWAL - HENRYKA - ATRAPA - ODŁAM - GAWRA - MYSZKA - MIESZACZ - CARAT - REWERS - GURU - AMOK - POSAG - DANINA - NANA - KRAN

Pionowo: POPRAWA - AZBEST - AMAZON - PRYM - MANGAN - REWIR - LENINO
- KOLEGA - REAGAN - ESKA - ŚRODEK - PŁASTUGA - STAROĆ - WATAHA - MARU-
DA - LOŻA - UMIZGI - NOŻYCE - TUWIM - AKORD - SZWANK - FAUL - NAPÓR
- WYŁAZ - EMIR - AKIRA - DRAKA - KORONA - HANS - KASIA - LAMPA - SKAN

Hasło: Aktywność zawodowa

Uśmiechnij się!

Wraca po nocnej libacji do swojego mieszkania facet ostro wstawiony, ściągnął but, walnął nim o ścianę. Gdy to zrobił, przypomniał sobie, że to nocna pora i sąsiad już śpi. Drugiego buta ściągnął po cichutku i położył się spać. Po godzinie sąsiad wali w ścianę i krzyczy:

– Panie, ściągnij pan wreszcie drugiego buta, bo nie mogę zasnąć!

– Zbliżają się walentynki. Znalazłeś już swoją połówkę?

– Znalazłem, ale wypilem.

Małżeństwo pojechało w góry. Żona patrzy i mówi do męża:

– Ten widok odbiera mi mowę.

– I tu właśnie chciałbym zamieszkać.

Wyjazd szkolny, godzina 5:30. Wszyscy uczniowie śpią, gdy nagle do domku przychodzą nauczyciele, aby sprawdzić, czy nie mają żadnych niedozwolonych rzeczy.

– Jakiś alkohol, energetyki? – spytała wychowawczyni.

– Nie, dziękujemy, wszystko mamy –
odparł zaspany Szymon.

– Masz jakieś hobby?

– Książki.

– Masz jakieś ulubione?

—*Mam.* 1984.

– O, to strasznie dużo...

– Od czasu, gdy mamy nowy rząd, to co miesiąc coś odkładam.

– A w tym miesiącu?

– Odłożyłem dentystę i zakup nowych butów.

Podczas dłuższej jazdy pociągiem blondynka wychodzi do toalety, po czym nie może trafić do swojego przedziału. Stoi na korytarzu i płacze. Podchodzi do niej inny pasażer i pyta:

– Co się stało?

Po czym blondynka mówi:

– Nie mogę znaleźć mojego przedziału.

– Może sobie pani przypomni coś

szczególnego z tego przedziału, to go znajdziemy.

Po dłuższym zastanowieniu blondynka woła:

– Już wiem, za oknem było jezioro!

Dzień Odrodzenia Państwa Litewskiego: Koncert zespołu (Un)seen Trio w Rudominie

Z okazji Dnia Odrodzenia Państwa Litewskiego w dniu 16 lutego w Rudominie odbył się wspaniały koncert zespołu akordeonistów (Un)seen Trio z Wilna.

Zespół tworzą profesjonalni, charyzmatyczni i utalentowani młodzi muzycy — studenci Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru w klasie prof. Raimondasa Sviackevičiusa: Edgaras Dičpinigaitis, Ruslan Grimbovskij oraz Matas Sabaliauskas. Zespół powstał jeszcze podczas studiów w Konserwatorium Tallat-Kelpšy w Wilnie. W Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru, doskonaląc swoje umiejętności gry jako soliści oraz zdobywając wiedzę i stale poszerzając swój repertuar jako zespół, trio stało się bardzo lubiane przez publiczność i wysoko cenione przez profesjonalistów dzięki aktywności scenicznej.

UZNAНИЕ MIĘDZYNARODOWE

Zespół bierze aktywny udział w różnych konkursach i festiwalach muzycznych w kraju oraz za granicą, zdobywając uznanie międzynarodowe. W międzynarodowych konkursach „Vilnius 2023” i „Accordéons-nous 2023” w Belgii zdobył najwyższe oceny i otrzymał nagrody główne — pierwsze miejsca. Oprócz pierwszego miejsca w międzynarodowym konkursie w Chorwacji (Un)seen Trio otrzymał także nagrodę specjalną miasta Pula — złoty puchar. Tytuł laureata zespół zdobył również w prestiżowym konkursie w Klingenthal w Niemczech, zajmując trzecie miejsce, a w konkursie „Przemysł 2022” w Polsce uzyskał tytuł laureata. W 2023 r. zespół z sukcesem wziął udział w XXV Kokkola Winter Accordion Festival odbywającym się w Kokkola (Finlandia).

Niezwykle ważnym wyróżnieniem dla zespołu było zaproszenie w 2023 r. do udziału w międzynarodowym projekcie poświęconym 30-leciu Trio Fratres w Finlandii.

W jego ramach (Un)seen Trio miał zaszczyt wystąpić w prestiżowej sali koncertowej Helsinki Musiikitalo ze specjalnie przygotowanym na to wydarzenie programem fińskich kompozytorów.

W 2024 r. zespół zadebiutował na festiwalu w Wilnie, a w grudniu na konkursie akordeonowym „Przemysł 2024” w Polsce zdobył I nagrodę w kategorii muzyki kameralnej.

PRECYZYJNY I WYMAGAJĄCY PROGRAM W WILNIE

Dla miłośników muzyki akordeonowej w Rudominie zespół (Un)seen Trio przygotował precyzyjny i wymagający program. Wspaniałe, pełne brzmienie, harmonia, piękne melodie i mnóstwo pozytywnej energii — to w skrócie opis wszyst-

kiego, czego doświadczyła publiczność podczas koncertu.

Każdy członek zespołu dał część siebie w tym występie. Publiczność mogła odczuć, że młodzi artyści grali z sercem i ogromną pasją. Podczas koncertu można było usłyszeć utwory takich kompozytorów, jak: Fryderyk Chopin, Janusz Wojtarowicz, Carlos Gardel, Hubert Giraud, Astor Piazzolla, Giedrius Kuprevičius, Gorka Hermosa, Gerardo Matos Rodriguez, Marcin Gałazyn oraz Ruslan Grimbovskij.

Świąteczny koncert zakończył się uroczystym odśpiewaniem hymnu narodowego Litwy. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Dla miłośników muzyki akordeonowej w Rudominie zespół (Un)seen Trio przygotował precyzyjny i wymagający program

Zabawa walentynkowa w Rudominie

Z tej Dnia św. Walentego Centrum Kultury w Rudominie zaprosiło młodzież na zabawę walentynkową „Valentine's Vibes”, aby wspólnie spędzić czas i świetnie się bawić.

Na uczestników imprezy czekało wiele atrakcji i niespodzianek. Organizatorzy przygotowali bogaty i różnorodny program oraz zadbali o to, aby nikt się nie nudził. Młodzież mogła wziąć udział w serii interaktywnych gier. Na początku należało bliżej się poznać. Każda osoba uczestnicząca w zabawie „Speed Friending” — szybkiej rundzie poznawania się — musiała się przedstawić, podając swoje imię i wiek oraz opowiedzieć, co dla niej znaczą walentynki lub jakie skojarzenia z nimi przychodzą jej na myśl, np. ulubiona piosenka, symbol, wspomnienie czy film romantyczny. Po zakończeniu rundy prowadzący losowo wybierał osobę, która musiała odpowiedzieć na pytania dotyczące innego uczestnika zabawy.

Po bliższym zapoznaniu się uczestnicy imprezy wzięli udział w innych ciekawych grach. Były to m.in. „Piosenka bez słów”, w której należało podać

Dzięki zabawie „Valentine's Vibes” uczestnicy mieli okazję nie tylko dobrze się bawić, ale także lepiej się poznać i poczuć magię walentynek

tytuł usłyszaną melodii, „Kalambury walentynkowe”, podczas których, stojąc tyłem do ekranu i zadając swojej drużynie pytania, trzeba było odgadnąć przedstawioną osobę, oraz „Quiz o znanych parach” polegający na zgadnięciu ukrytej postaci będącej częścią słynnej pary zakochanych.

Zwycięzcy zostali nagrodzeni. Młodzież wykazała się aktywnością

i zaangażowaniem. Wszyscy wesoło spędzili czas. Dzięki „Valentine's Vibes” uczestnicy mieli okazję nie tylko dobrze się bawić, ale także lepiej się poznać i poczuć magię walentynek.

Zabawę swoją obecnością zaszczylił Kęstutis Butvydas, doradca mera rejonu wileńskiego.

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Impreza patriotyczna dla dzieci w Kowalczukach

16 lutego mieszkańcy naszego kraju obchodzą Dzień Odrodzenia Państwa Litewskiego. Z tej okazji 14 lutego w Centrum Kultury w Kowalczukach — filii Centrum Kultury w Rudominie — odbyła się impreza patriotyczna dla dzieci „Z dniem urodzin, Litwo!”.

W wydarzeniu wzięli udział uczniowie Gimnazjum „Aušros” oraz Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczukach.

Imprezę rozpoczęto od uroczystego odśpiewania hymnu narodowego Litwy. Następnie dzieci wzięły udział w quizie „Nasza wiedza — dla Ciebie, Ojczyzno”. Uczniowie aktywnie odpowiadali na pytania i wykazali się ogromną wiedzą. Po quizie przyszedł czas na zajęcie edukacyjne. Podczas warsztatów dzieci wykonały serduszka w kolorach flagi Litwy. Praca pochłonęła wszystkich uczestników, którzy w skupieniu wykonywali zadanie. Następnie serduszka dzieci mogły przypiąć do swoich ubrań.

Podczas imprezy były również śpiewane piosenki. Pięknie utwory o Litwie wykonali uczniowie piątej klasy Gimnazjum „Aušros” pod kierownictwem Walentyny Fedorowicz.

Był to piękny świąteczny dzień, podczas którego dzieci uczyły się miłości

do ojczyzny i poznały, jak ważną wartością jest patriotyzm. Organizatorem imprezy patriotycznej dla dzieci było Centrum Kultury w Kowalczukach — filia Centrum Kultury w Rudominie.

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Podczas warsztatów dzieci wykonały serduszka w kolorach flagi Litwy

TVP

WILNO

6.45 Studio Wilno
7.05 „Różowy słoń odkrywa świat”
7.15 S. anim. „Agatka”
7.25 Tyci encyklopedia Bzyka
7.30 Pięknie przyprawiona
7.50 Przepis dnia
7.55 Moc ziół
8.05 Niejadki i inne przypadki
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Różowy Słoń odkrywa świat
11.45 Tamte lata, tamte dni
12.10 S. „Lepsza połowa”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.35 Z gwiazdą przez świat
14.20 „Pierwsza Dama” film dok.
15.15 Historia jednego obrazu
15.25 „Czy ja do-
 brze rozumiem?”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do
 Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy
 szczęścia”
17.10 Różowy Słoń
 odkrywa świat
17.25 S. anim. „Agatka”
17.35 Baśnie i
 bajki polskie
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Z miłości do miej-
 sca, z miłości do tańca
18.45 Strona po stronie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program
 informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Korona
 królów. Jagiellonowie”
21.55 Tamte
 lata, tamte dni

22.20 Zakochaj
 się w Polsce
22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.35 Z miłości do miej-
 sca, z miłości do tańca
00.45 Strona po stronie

LRT | TV

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kry-
 minalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Dzielnica 31”
11.30 S. „Dia-
 gnoza Betty”
12.15 „Kto i dlaczego?”
12.45 „Notatki
 przyrodnika”
13.15 S. dok.
 „Duży telewizor”
14.00, 15.00, 16.00,
 Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień
 dobry Litwo
16.15 S. „Wszystkie
 stworzenia duże i małe”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 „(Nie)emigranci”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Porwać kogoś”
22.30 Wiadomo-
 ści rowerowe
23.00 S. „Fargo”
23.45 S. dok.
 „Duży telewizor”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom
 i Jerry Show”
7.00 S. „Kakao”
8.00 S. „CSI. Miami”
9.00 S. „Poważ-
 ne sprawy”
10.00 S. „Krwa-
 we kwiaty”
11.00 S. „Bądź blisko”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Pani chłopka
14.00 S. „Moja mała”
15.00 S. „List
 pożegnalny”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wie-
 czór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie
 wszystkiego
21.00 S. „Potrze-
 buję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Księgo-
 wy” film fab.
01.00 S. „F.B.I.”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Litewski Fo-
 rum Przyszłości
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Co jest lep-
 sze, sąsiedzie?
12.00 S. dok. „Po-
 wstanie nazistów”
12.50 Wizjonerzy
13.00 „Vilnius 700.
 Muzyczna podróż
 w czasie. XIV wiek
 Chorał gregoriański”
13.30 Spacery
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 To jest
 mój ogród.
15.35 S. „Dzielnica 31”
16.00 Mistrzostwa
 Świata w Biathlonie.
17.40 Dzień do-
 bry, Litwo
19.30 S. dok. „Po-
 wstanie nazistów”
20.20 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Zwroty.
 Barbaro. Morze.
 Traviata” film dok.
23.00 „Legends”
00.00 „Wszystkie
 stworzenia duże i małe”

6.00 Program kulinarny
6.30 S. „Córka
 ambasadora”
7.30 „Rekiny”
9.00 S. „Dron”
10.00 S. „W wi-
 rze miłości”
11.00 S. „Marze-
 nia o wolności”

12.00 S. „Szukam córki”
14.00 S. „Kopalnie pasji”
15.00 S. anim.
 „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gwiazd-
 ki gwiazd”
21.00 S. „Ludzie śmieci”
21.30 Wieczorne
 wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Ostatni
 rycerze” film fab.
00.55 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
7.30 S. „Wyzwanie”
8.30 S. „Wojny
 glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Moja kuch-
 nia najlepsza”
15.00 S. „Pod
 pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „911”
20.00 „Wojny
 kupujących”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Dwie grzesz-
 niczki i muł” thriller
23.05 „Noc w Bang-
 koku” thriller

Irytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pyszne życie
8.00 S. dok. „Po-
 święcić wszystko”
9.00 S. „Zastrzeżenie”
10.00 S. „Scho-
 dy do nieba”
11.00 S. „Stary”
12.30 Nasze zwierzęta
13.00 Nowy dzień
 jednego przestępstwa”
15.00 S. „Grom z
 jasnego nieba”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo

17.00 S. „Ma na
 imię Kozaim”
18.00 Reporter
18.25 Renowa-
 cja dzisiaj
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęć
 wszystko”
21.25 S. „Scho-
 dy do nieba”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia
 jednego przestępstwa”
00.30 S. „Grom z
 jasnego nieba”

6.00 S. „Leverage”
7.30 S. „Cobra 11”
8.20 „Ostroż-
 nie – rodzina!”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Magazy-
 nowe wojny”
10.00 „Wojny gangów”
10.30 „Magazy-
 nowe wojny”
11.00 „Semafor”
11.30 „Lekcje
 przetrwania”
12.00 „Talenty Ameryki”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Bosch”
16.00 S. „Leverage”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Legen-
 darne miłości”
20.00 „Wojny gangów”
21.00 „Odrzut” dramat
22.50 S. „Szczę-
 ki szatana”
23.50 „Przetrwac
 na Alasce”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Bądź ze mną”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Yargo”
10.00 S. „Nowy
 Amsterdam”
11.00 S. „Ratow-
 nictwo Alpejskie”
12.00 S. „Straż
 Pożarna w Chicago”
13.00 S. „Prawo
 i porządek”

14.00 S. „Niezapomniani”
15.00 S. „Anupamaa”
16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Jednostka Badawcza”
19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tajemnice Brokenwood”
22.55 „Alex Hugo”
01.00 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akacja 38”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Noce i dnie”
09.55 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Portugalia wybrzeże bociaków” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akacja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.30 S. „Królowie”
22.05 Film dokumentalny
23.10 „Zaćma” dramat
01.15 „Niebezpieczne miasta”

TVP KULTURA

07.05 „Afisz kulturalny”
07.15 „Muzyczne poranki”
08.10 „Czy ja dobrze rozumiem?”
08.45 „Podróż z historią”
09.30 „Informacje kulturalne”
10.00 S. „Nad Niemnem”
11.10 „Cudowni mężczyźni z korbką” film obycz.
12.50 „Portrety”
14.00 „Mąż pod łóżkiem” film TVP
14.30 „Ostry Film Zaan-gażowany” film anim.
14.50 „Rozmowy (nie)wygodne”
15.45 „Popiół i diament” dramat
17.40 S. „Nad Niemnem”
18.50 „Tygodnik Kulturalny”
19.45 „Pod presją dźwięku i słowa” film dok.
21.00 „Romeo i Julia” spektakl
23.00 „W przyjemnym towarzystwie” film fab.
01.05 „Van Gogh. Zboża i chmury” film dok.

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.35 „Pozyteczni.pl”
08.00 „Kuchenne recepty”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wynalazki na medal”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.15 „Tygodnik Kulturalny”
16.00 „Zagadki zwierzomadki”
16.15 „Zwierzątki Czytali”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Korona królów. Jagiellonowie”

17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.10 „Przegląd tygodnia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „Gdziekolwiek będę...” film dok.
00.10 „Panorama”

TVP HISTORIA

07.55 „Był taki dzień”
07.59 „Spór o historię”
08.25 „Flesz historii”
08.40 S. dok. „Ludzie i maszyny”
09.10 S. „Czas honoru”
09.55 „W kotle historii”
10.20 S. dok. „Walczyć z gór”
10.45 „Historia Polski – Wyżej niż Himalaje” film dok.
11.35 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 „Polacy na ratunek Żydom”
12.05 S. dok. „Nieznane twarze historii”
12.40 „Słownik polsko@polski”
13.10 „Myśliciele – sylwetki polskie”
13.15 S. „5 dni z życia emeryta”
14.05 „Porwani za młodu” film fab.
14.40 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.30 „Szalenie odważna hrabina” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Makłowicz w podróży”
17.20 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Niezwyczajne historie z pocztówek”
18.20 „Idziemy do Ciebie, Polsko!” film dok.
19.25 „Było, nie minęło”

19.50 „Koło historii”
20.15 S. „Czas honoru”
21.00 „Jest takie miejsce”
21.20 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła” film dok.
22.10 „Stacja” film obycz.
23.20 „Prawdziwe imię Róży” film dok.
00.00 „Skalscy. Heroiczna i chwalebna epopeja” film dok.

01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 „Jan Paweł II Brat naszego Boga” Koncert z Kościoła pw. Św. Brata Alberta w Krakowie
07.50 Cierpliwa ufność
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Edukacja domowa
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.30 Słowo życia
10.35 Święty na każdy dzień
10.40 Kalina
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Powrót i Odnowa
14.00 Mazurskim szlakiem piękna stworzenia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Orędowniczka w codzienności
16.00 Oddech Boga
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Pod opieką Limanowskiej Pani
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Zostań Żołnierzem RP
18.45 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy ma-luch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Zamek Królewski w mieście stołecznym Poznaniu

7.00 Fani czterech kółek
10.00 Łowcy klasyków
12.00 Łowcy staroci
14.00 Naprawa gospodarstwa
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP
WILNO

7.05 Zwierzaki Czytaki
 7.20 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
 7.30 Moda na rodzinę
 7.55 W kotle historii
 8.20 Dziką Polską
 8.45 Hashtagi tygodnia
 9.35 S. „Sześć sióstr”
 10.30 Gra słów.
 Krzyżówka
 10.50 Słownik polsko@polski
 11.15 Zwierzaki Czytaki
 11.30 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
 11.40 Tamte lata, tamte dni
 12.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 13.00 Info Wilno
 13.05 Unia kulinarna
 13.25 Hity wszech czasów
 14.20 „Tadeusz Romer. Misja niemożliwa” film dok.
 15.15 Notacje
 15.25 Jak to działa
 15.50 Info Wilno
 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
 16.20 S. „Klan”
 16.45 S. „Barwy szczęścia”
 17.10 Zwierzaki Czytaki
 17.25 S. anim. „Pomysłowy wnuczek”
 17.35 Alchemik
 17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
 18.35 Tygiel
 19.00 Info Wilno
 19.15 Studio Wilno
 19.35 Polacy Świata
 19.40 S. „M jak miłość”
 20.30 Program informacyjny
 20.55 Pytanie dnia
 21.05 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 21.55 Tamte lata, tamte dni
 22.20 Dziką Polską
 22.45 Unia kulinarna
 23.05 S. „Na sygnale”
 23.50 Info Wilno
 00.10 Studio Wilno
 00.30 Pożyteczni.pl

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.02 Dzień dobry Litwo
 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
 9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
 9.50 S. „Krzyk o pomoc”
 10.40 S. „Dzielnica 31”
 11.30 S. „Diagnoza Betty”
 12.15 „Kto i dlaczego?”
 12.45 Notatki przyrodnika
 13.15 S. dok. „Duży telewizor”
 14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
 16.15 S. „Raj dla kobiet”
 17.00 S. „Obietnica”
 18.00 Kto i dlaczego?
 18.30 Ważna godzina
 19.30 Dokąd dalej?
 20.30 Panorama
 21.00 Temat dnia
 21.30 Litwa przemawia
 22.30 „Wiadomości rowerowe”
 23.00 S. „ Fargo”
 23.45 S. dok. „Duży telewizor”

6.00 Filmy anim.
 6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
 7.00 S. „Kakao”
 8.00 S. „CSI. Miami”
 9.00 S. „Poważne sprawy”
 10.00 S. „Krwawe kwiaty”
 11.00 S. „Bądź blisko”
 12.00 „Pierwsze randki”
 13.00 Pani chłopka
 14.00 S. „Moja mała”
 15.00 S. „List pożegnalny”
 16.00 Wiadomości
 16.30 Dobry wieczór, Litwo
 18.30 Wiadomości
 19.30 KK2
 20.00 Szeszkiina 20
 21.00 S. „Potrzebuję miłości”
 21.30 Wiadomości
 22.30 „Zbieg” thriller
 00.20 S. „F.B.I.”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.05 „(Nie)emigranci”
 7.00 Kto i dlaczego?
 7.30 „Porwać kogoś” film dok.
 8.30 Droga
 9.00 Dzień dobry, Litwo
 11.30 „Pogoń”
 12.00 S. dok. „Powstanie nazistów”
 12.50 Wizjonerzy
 13.00 Ośmiornica
 13.30 Euromaxx
 14.00 Wilno Mama Jazz 2024.
 15.05 „Perspektywiczny”
 15.35 S. „Dzielnica 31”
 16.00 Mistrzostwa Świata w Biathlonie
 17.40 Dzień dobry, Litwo
 19.30 S. dok. „Powstanie nazistów”
 20.20 Wizjonerzy
 20.30 Panorama
 21.00 Temat dnia
 21.30 „Scena LRT PLUS”
 21.40 Koncert
 22.30 „Scena LRT PLUS”
 23.00 Pamiętamy
 23.30 Oto kino

6.00 Program kulinarny
 6.30 S. „Córka ambasadora”
 7.30 „Gwiazdki gwiazd”
 9.00 S. „Dron”
 10.00 S. „W wirze miłości”
 11.00 S. „Marzenia o wolności”
 12.00 S. „Szukam córki”
 14.00 S. „Kopalnie pasji”
 15.00 S. anim. „Simpsonowie”
 16.00 TV3 wiadomości
 16.30 TV Pomoc
 18.30 TV3 wiadomości
 19.30 „Show do brego wieczoru”
 21.00 S. „Ludzie śmieci”
 21.30 Wieczorne wiadomości TV3

22.20 TV3 sport
 22.30 „Atomic Blonde” thriller
 00.55 S. „S.W.A.T.”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
 7.30 S. „Wezwanie”
 8.30 S. „Wojny glin. Charków”
 9.30 S. „C.O.D.E.”
 10.30 S. „Mentalista”
 11.30 S. „CSI. Miami”
 12.30 S. „Śmiertelna broń”
 13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
 15.00 S. „Pod pokładem”
 16.00 S. „C.O.D.E.”
 17.00 S. „Mentalista”
 18.00 S. „CSI. Miami”
 19.00 S. „911”
 20.00 „Wojny kupujących”
 20.30 „Ale numer!”
 21.00 „Aeon Flux” film fab.
 22.50 „Dwie grzeszniczki i muł” thriller

Irytas.tv

5.00 Nowy dzień
 6.00 S. „Stary”
 7.30 S. dok. „Zostawiając wszystko za sobą”
 8.00 S. „Poświęcić wszystko”
 9.00 S. „Zastrzeżenie”
 10.00 S. „Scho-dy do nieba”
 11.00 S. „Stary”
 12.30 Najlepsze
 13.00 Nowy dzień
 14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
 15.00 S. „Grom z jasnego nieba”
 16.00 Reporter
 16.20 Sport. Pogoda
 16.30 Litwa na żywo
 17.00 S. „Ma na imię Kozaim”
 18.00 Reporter
 18.30 S. „Stary”
 20.00 Reporter
 20.18 Sport. Pogoda
 20.20 S. „Poświęć wszystko”
 21.25 S. „Scho-dy do nieba”

22.30 Reporter
 22.50 Sport. Pogoda
 23.00 Litwa na żywo
 23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”
 00.30 S. „Grom z jasnego nieba”

6.00 S. „Leverage”
 7.30 S. „Cobra 11”
 8.25 „Ostrożnie – rodzina!”
 9.00 „Na jednym końcu haczyk”
 9.30 „Wojny magazynowe”
 10.00 „Wojny gangów”
 11.00 „Legendarne miłości”
 12.00 „Talen-ty Ameryki”
 13.00 „Magazy-nowe wojny”
 14.00 S. „Cobra 11”
 15.00 S. „Bosch”
 16.00 S. „Leverage”
 18.00 S. „Simp-sonowie”
 19.00 „Legendar-ne miłości”
 20.00 „Wojny gangów”
 21.00 „355” thriller
 23.15 S. „Szczę-ki szatana”
 00.15 „Przetrwac na Alasce”

6.00 S. „Niewinni”
 6.55 S. „Bądź ze mną”
 8.00 S. „Ślepa”
 9.00 S. „Yargi”
 10.00 S. „Nowy Amsterdam”
 11.00 S. „Ratow-nicy alpejscy”
 12.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”
 13.00 S. „Prawo i porządek”
 14.00 S. „Nieza-pomniany”
 15.00 S. „Anupamaa”
 16.30 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
 17.00 S. „Ślepa”
 18.00 S. „Jednost-ka Badawcza”
 19.00 S. „Straż Pożarna w Chicago”

20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Tajemnice Brokenwood”
00.50 „Czerwona komnata”

06.10 S. „Akcja 38”
06.55 „Info Poranek w tym: Serwis Info i Pogoda Info”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Doceniać życie”
09.00 S. „Noce i dnie”
10.00 S. „Ranczo”
10.55 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Zwierzęta w ruchu” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 „Klan”
19.25 „Reporterzy”
19.45 S. „Akcja 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Królowie”
21.55 „Piłka Nożna: Liga Mistrzów”
00.05 „Prawo Bronxu” dramat

07.05 „Afish kulturny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podró-

że z historią”
09.20 „Dobry tytuł”
10.00 S. „Nad Niemnem”
11.10 „Popiół i diament” dramat
13.00 „Pod presją dźwięku i słowa” film dok.
14.15 „Mody Polskie”
15.00 „To jest twój nowy syn” film obycz.
15.40 „Garsoniera” film obycz.
17.55 S. „Ogniem i mieczem”
19.00 „Od ucha do ucha” filmy anim.
19.30 Informacje kulturalne
19.55 „Reżyserzy”
21.00 „Obywatel Jones” dramat
23.05 S. „Genialna przyjaciółka”
00.05 Informacje kulturalne

07.00 „Panorama”
07.35 „Przyrodnik na tropie”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec Mateusz”
15.05 „Gdziekolwiek będę...” film dok.
16.05 S. „Rodzina Treflików”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Mody Polskie”
19.45 „Panorama”
20.10 „Hello Polonia”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”

21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.15 „Był taki dzień”
08.19 „Szerokie tory”
08.45 „Było, nie minęło”
09.10 S. „Czas honoru”
09.55 „W kotle historii”
10.20 „Historia Polski”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Myśliciele”
11.50 „Legenda Europy”
12.40 „Słownik polsko@polski”
13.05 „Prasa donosi”
13.15 S. „5 dni z życia emeryta”
14.05 „Koło historii”
14.30 „Wszystkie kolory świata”
15.25 „Światło i szkło – Wielichowo”
15.40 „Upadek. Jak Ukraińcy zniszczyli imperium zła” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.50 „Makłowicz w podróży”
17.15 „Sensacje XX wieku”
17.55 „Towarzysze sekretarzy oraz inni dygnitarze”
18.20 „Tajemnice astronomii Kopernika”
19.10 „Fake czy historia?”
19.40 „Zdobycy Karpat” film dok.
20.00 S. „Czas honoru”
20.45 „Polskie 100 lat”
21.15 S. dok. „Nieznana wojna na Północy”
22.10 „Zipser” film dok.
23.00 „Miasta z popiołów” film dok.
23.30 „Czerwona zaraza” film dok.
00.00 „W odmetach Ravensbrück” film dok.

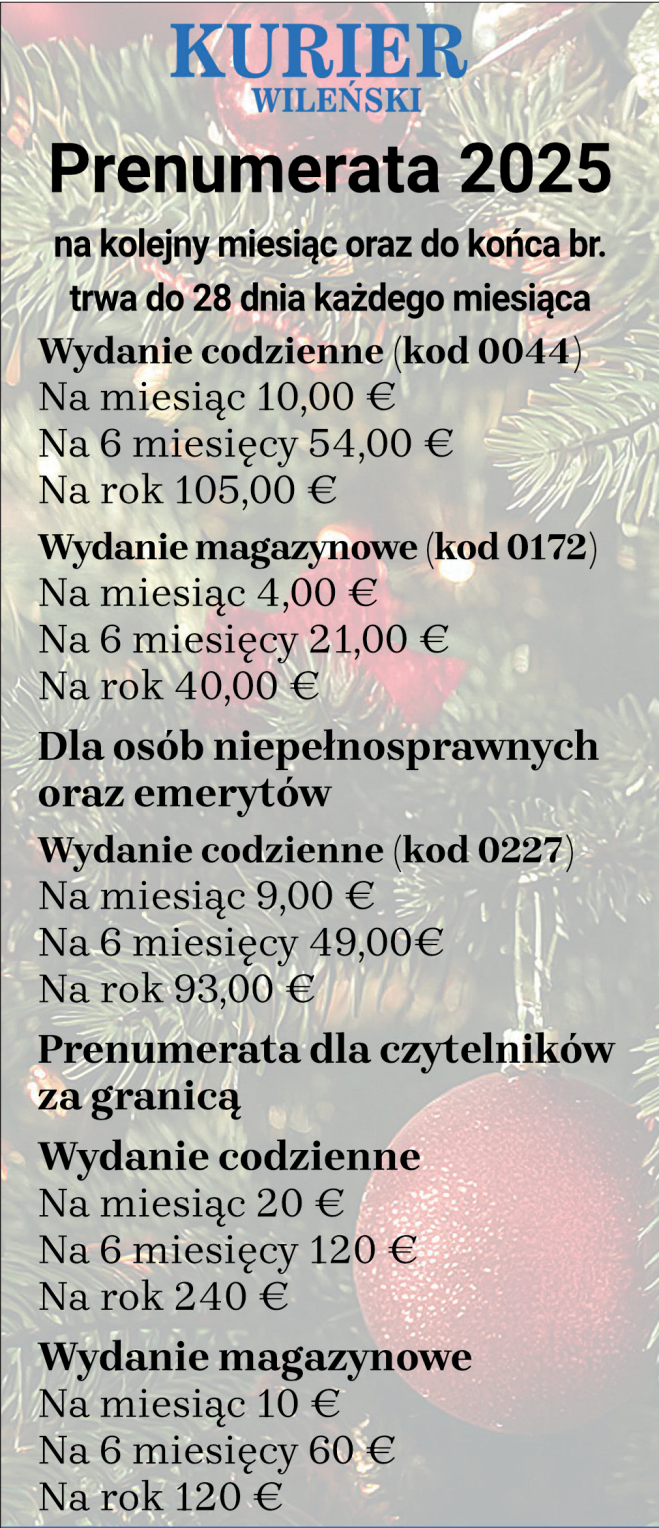
00.25 Moja Fatima

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy małuch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Słuszna walka
08.00 „Ojcu Świętemu się nie odmawia...”
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy małuch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Góralskie nuty
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański

13.03 Informacje dnia
13.20 Kardynał Stefan Wyszyński
14.05 Canillitas
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Stefan Kardynał Wyszyński Troskliwy Duszpasterz Jasnogórski
16.00 Katowienie Praskie
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Jeden Kościół, wielu świętych
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrawiliśmy
23.30 Moja sytuacja jest szczególnie trudna

7.00 Fani czterech kółek
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
21.00 Samochód marzeń
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

KURIER
WILEŃSKI

Prenumerata 2025

na kolejny miesiąc oraz do końca br.
trwa do 28 dnia każdego miesiąca

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Na rok 40,00 €

**Dla osób niepełnosprawnych
oraz emerytów**

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

Na rok 93,00 €

**Prenumerata dla czytelników
za granicą**

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

Na 6 miesięcy 60 €

Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można
pod nr. tel. (8-5) 260 84 44,
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

INFORMACIJA APIE TERITORIJŲ PLANAVIMĄ

Parengtas detalaus plano koregavimas anksčiau suplanuotos teritorijos dalyje.

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas ir /ar TPD Nr.: **S.R., V.S., R.K. ir G.S.** žemės sklypo, esančio Klonių k., Nemėžio sen., Vilniaus r., detalaus plano patvirtinimo supaprastinta tvarka, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės valdybos 2002-03-25 sprendimu Nr.203, koregavimas anksčiau suplanuotos teritorijos dalyje. TPD registracijos Nr.T00079408. **Planavimo**

organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorius, Rinktinės g. 50, Vilnius. **Detaliojo plano sprendinių rengėjas:** PV arch. Dmitrij Kaidašov, tel. +37068574269, el. p.architect.dmitrij@gmail.com. adresas: Medeinos g.11-32, Vilnius. **Planavimo iniciatorius:** fizinis asmuo. **Detaliojo**

plano rengimo pagrindas: Vilniaus r.sav. administracijos direktoriaus įsakymas dėl TPD koregavimo (Nr.REG252986; 2022-12-02). **Planavimo tikslai:** koreguoti žemės sklypo (kad. Nr. 4162/0100:307), esančio Vilniaus r. sav., Nemėžio sen., Klonių k., detaliojo plano, patvirtinto Vilniaus rajono savivaldybės valdybos 2002-0325 sprendimu Nr. 203 (TPD registracijos Nr. T00079408) (toliau – Detalusis planas), sprendinius, numatant pakeisti Detaliuojamą planą suformuoto kitos paskirties – vien-

bučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos žemės sklypo Nr. 2 (kad. Nr. 4162/0100:613), esančio Vilniaus r. sav., Nemėžio sen., Klonių k., Rugiagėlių g. 4, ribas ir plotą (padalyti) vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais. Susipažinti su detaliojo plano sprendiniais galima nuo 2025-02-14 iki 2025-02-28. Vilniaus r.sav. tinklapyje, projekto rengėjo patalpose iš anksto susitarus dėl susitikimo, topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinėje sistemoje (TPS „Vartai“, Teritorijų planavimo dokumento Nr. Nr. K-VT-41-22-1053), Nemėžio seniūnijoje. Detaliojo plano sprendiniai bus viešai eksponuojami nuo 2025-02-21 iki 2025-02-28

Vilniaus r.sav. tinklapyje, projekto rengėjo patalpose iš anksto susitarus dėl susitikimo, topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių vartų informacinėje sistemoje (TPS „Vartai“, Teritorijų planavimo dokumento Nr. Nr. K-VT-41-22-1053), Nemėžio seniūnijos skelbimo lentoje; Viešas susirinkimas vyks nuotoliniu būdu 2025-02-28 nuo 17 val. transliacija internetiniu adresu, jungiantis per nuorodas. Pirmoji viešojo susirinkimo transliacijos dalis nuo 17:00 val. iki 17:30 val., jungiantis per nuorodą:

<https://us05web.zoom.us/j/89531578160?pwd=AkY41bjl-0Msfj7KOa8WUYdFbnGvuX6.1>

Antroji viešojo susirinkimo transliacijos dalis nuo 17:30 val., jungiantis per nuorodą:

<https://us05web.zoom.us/j/85027092049?pwd=bU76YoP2Fn-zGlijOR6LUKy3opxhS64.1>

Pasiūlymų teikimo tvarka: pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriui ir/ar plano rengėjui teikiami raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje jeigu pasiūlymai buvo pateikti šioje sistemoje. Planavimo organizatoriaus atsakymas per 10 darbo dienų gali būti apskųstas Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai.

Zam. 2843

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 858 555

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrozenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie. Tel. +370 603 63 636

PRACA

Zatrudnię osobę na stałe do sprzątania oraz pomocy przy domu.

Tel.: +370 661 61 677

INFORMACJA APIE PARENGTĄ IR PATEIKTĄ TVIRTINTI APSAUGOS ZONŲ PLANĄ

Informuojame, kad, vadovaujantis 2019 m. birželio 6 d. LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu Nr. XIII-2166 (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862; su vėlesniais pakeitimais), LRV 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1248 „Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įgyvendinimo“ (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862; su vėlesniais pakeitimais) ir LR energetikos ministro 2020 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 1-339 patvirtintu Elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkos aprašu“ (TAR, 2020-10-13, Nr. 21224; su vėlesniais pakeitimais), yra parengtas ir LR energetikos ministrui pateiktas tvirtinti **VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE, NEMENČINĖS SEN., RIEŠĖS SEN., BEZDONIŲ SEN., ZUJŪNŲ SEN. IR SUŽIONIŲ SEN., ESANČIŲ ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLŲ APSAUGOS ZONŲ PLANAS** (toliau – Planas).

Plano iniciatorius – UAB "Nemenčinės komunalininkas" kontaktinė informacija: vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo padalinio vyr. inžinierius Vladyslav Dainovskij, tel. +370 640 69 122, el. paštas vladyslav@nemenkom.lt

Plano rengėjas – VĮ Registrų centras, Lvivo g. 25-101, 09320 Vilnius. Papildomais klausimais galite kreiptis į Valstybės įmonės Registrų centro, Vakarų Lietuvos 2 grupės vadovą Dainių Umbrasą el. p. Dainius.Umbrasas@registrucentras.lt arba tel. +370 658 56753.

Plano tikslas – parengti, tenkinant viešąjį interesą, VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE, NEMENČINĖS SEN., RIEŠĖS SEN., BEZDONIŲ SEN., ZUJŪNŲ SEN. IR SUŽIONIŲ SEN., ESANČIŲ ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLŲ APSAUGOS ZONŲ PLANĄ (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto).

Susipažinti su Planu galima Vilniaus raj. savivaldybės tinklapyje: <https://vrpa.lt/teritoriju-planavimas/teritoriju-planavimo-skelbimai/987/view803>

Wynajmiemy pomieszczenie komercyjne

Firma „Klion“ ma do wynajęcia pomieszczenie komercyjne (biura, magazyny, sklep).

Bezpłatny parking przy pomieszczeniach.

Birbynių 4A	Linksmoji 5
1. 7,82 m ²	1. 19,59 m ²
2. 26,76 m ²	2. 41,94 m ²
3. 55,85 m ²	3. 115 m ²

+370 685 040 80

SKUPUJEMY BYDŁO
+370 620 33544

- Smacznе pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

ZAPUSTY

1 MARCA 2025 R. O GODZ. 16.00
W CENTRUM KULTURY W SOLECZNIKACH

KAPELA WILEŃSKA * KITAVA
KIERMASZ * PRZEBIERAŃCY

Kobieta aresztowana za ściskanie bułek

W japońskim mieście Fukuoka kobieta została aresztowana za zgniecenie bułki w sklepie i odmowę zapłacenia za szkody. Gdy wyszła na zewnątrz, właściciel wezwał policję. Twierdzi, że w przeszłości wielokrotnie widział tę kobietę, jak „zgniatała bułki” w jego sklepie. 40-lątka zaprzeczała jego słowom. Policja stwierdziła, że opakowanie dotykane przez kobietę pozostało nienaruszone, ale jedna z bułek została uszkodzona, przez co całość nie mogła zostać sprzedana. Wobec odmowy zapłacenia za szkodę kobieta została wówczas aresztowana pod zarzutem uszkodzenia mienia. Fot. Freepik.com

Dawna zalana wieś wyłoniła się z głębin

Fundamenty i ruiny domów dawnej zalanej wsi Maniowy, wyburzonej podczas budowy zapory w Niedzicy, odsłonił niski poziom wody w Jeziorze Czorsztyńskim. Hydrolog Jerzy Stypuła uważa, że nie ma powodu do obaw. Wskazał jednak na małą ilość śniegu w Tatrach, który zasili górskie potoki wiosną.

Budowę zbiornika wodnego w Dolinie Dunajca i zapory w Niedzicy rozpoczęto pod koniec lat 60. XX wieku, ale plany regulacji tej rzeki były już przed wybuchem I wojny światowej. Inwestycja została zakończona w 1997 r. W wyniku zalania Doliny Dunajca powstało Jezioro Czorsztyńskie. Całkowicie zalana została wieś Maniowy, a setki ludzi zostały przesiedlone do nowo wybudowanej wsi nad brzegiem jeziora.

Teraz niski poziom wody w jeziorze odsłonił jej pozostałości. Obecnie dopływy do zbiornika są na poziomie niemal 8,5 m sześciennego na sekundę, a odpływ z zapory wynosi 9 m sześć. na sek.

Poszła do więzienia na własne życzenie

Czy w wieku 104 lat można trafić do więzienia? Przykład pewnej kobiety z USA udowadnia, że tak. Pensjonariuszka domu spokojnej starości w Avon o imieniu Loretta na swoje urodziny zamarzyła zwiedzić areszt. Miejscowi funkcjonariusze nie mieli oporów, by spełnić jej zachciankę. Zanim rozpoczęło się tournée po areszcie, seniorka została przywitana kawą i ciasteczkami. Jak poinformowała firma kierująca domem opieki, od pani Loretty pobrano następnie odciski palców, wykonano jej policyjne zdjęcie i zamknięto w celi. Kobieta miała również okazję poznać czworonożnych funkcjonariuszy. Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Zimowy spacer w słońcu – relaks i odpoczynek na zamrożonym jeziorze. Fot. B.Ł.